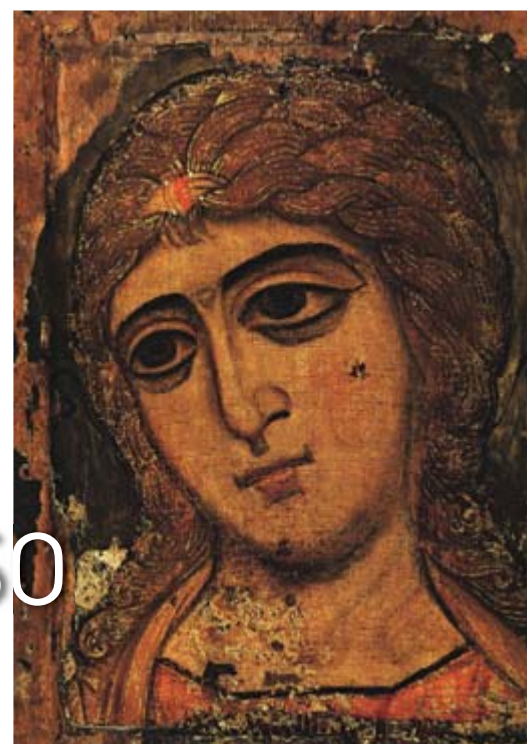

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen seurakunta- ja aikakauslehti

4 ♦ 4.9. 2017 ♦ 8 €

TULE JA KATSO

AAMUN KOITTO

Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

8

JUUSO-VALTTERI KIVIMÄKI

Hengellinen elämä on opettelua läpi elämän.

16

TUOMAS KALLONEN

Marika Nissinen ja suojeluspyhä Maria Hatsinalainen.

4

ARI SAVINAINEN

Kirkko kuuluu kaikille

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimittaja Mauri Liukkonen, pastori Harri Peiponen, pappismunkki Johannes Parviainen, pastori Tuomas Kallonen, pastori Marko Mäkinen, toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 050 3110349, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset, peruutukset, osoitteenmuutokset ja laskutus (tiistai–torstai klo 10–14) puh. 0400 361190 aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 0400 361190, simo.palviainen@entra.fi
Taitto Aste Helsinki Oy **Painaminen** PunaMusta Oy. **Seuraava numero ilmestyy** 20.11. **Seuraavan numeron aineistopäivä** 9.10. **Kannen kuvat** Tuomas Kallonen, Kati Parppe, Pentti Potkonen, Anitta Julkunen, Martinus Markoff

4–7 Astu sisään!

Kirkon oppi sekä traditio ovat valtava tietopankki.

8–9 Onko ortodoksisuus omituista ja vaikeaa?

Uskondiggarin ajatuksia elämään ortodoksisuuden tiellä.

10–11 Juuret ja monikulttuurisuus

– ajankohtainen ikuisuuskysymys

12–13 Kasvokkain

Malcolm Hicks

14 Helmenkalastaja

Ikuisesti palvova ihminen

15 Rukous on mielen puhetta Jumalalle.

16–17 Nimellä on väliä?

Vanhan perinteen mukaan lapselle annetaan nimi kahdeksantena päivänä syntymästä.

18–19 Mitä on pelastus?

Pelastus eli ihmisen hengen uudistuminen merkitsee astumista hengelliseen elämään.

20–23 Uutisvaaka, Vieraskirja, Media

24 Kirjat

25 Venäjänkielinen sivu

26–27 Ilmoituksia

28 Isien opetuksia

nyt ja iankaikkisesti

Pyhyiden kokemuksia

Astelen pitkospuita pitkin ilta-aurion kulatessa Pielisen pintaa. Yritän pysyä pystyssä liukkailla lankuilla. Kesä on kauneimmillaan. Silmäni etsiytyvät mustikanvarpujen vihreyteen ja puupinojen harmauteen. Tuuli humisee ja lokit kirkuvat. Suopursujen tuoksu tuo mieleen suitsutussavun ja tulevien tuntien yöpalveluksen Bomban tsasounalla.

Pyhittäjäisille Sergei ja Herman Valamolaisille pyhitetty tsasouna seisoo jyrkänä männikköisen niemen kärjessä. Olemme alkukesästä siivonneet talkoilla tsasounan ympäristön sekä sisätilat. Tänä luonnonkukkasin koristeltu pyhäkkö odottaa juhkakansaa. Mietin moniko jaksaa tulla mukaan.

Tsasounan kello helkkää, ja pitkospuita pitkin kiiruhtaa juhla-asuinen praasniekkaväki. Feresien helmat vilkahtelevat riukuaidan välistä, ja juhlijat saapuvat pyhäkköön. Olemme saaneet muutaman juhlavieraan myös Venäjän Karjalasta.

Elämme yhdessä auringon laskuun, näemme illan koiton ja veisaten ylistämme Jumalaa, Isää, Poikaa ja Pyhää Henkeä. Suitsutussavu tuoksuu, kun pappi siunaa litanileivät, viinin ja öljyn. Kuoro laulaa, ja kanttori lukee tekstejä karjalan kielellä. Saamme aamupalveluksen aikaan tuoksuvalla öljyllä otsaamme ristinmerkin.

Katselen hämyistä yötä ja rannan laineita. "Iloitkaa Sergei ja Herman, autuaat Isämme! Pyhittäjäisien rukoukset Laatokaan saarella jatkuvat täällä Pielisen rannoilla.

Seisomme lähellä alttaria. Tunnelma on herkkä ja lämmin. Lähestymme pyhää mysteeriä. Pappi lausuu: "Tee tämä leipä Sinun Kristukseksi kalliiksi Ruumiiksi. Amen. Mitä tässä maljassa on Sinun Kristukseksi kalliiksi Vereksi. Amen. Muutetaan ne Pyhällä Hengelläsi Amen. Amen. Amen." Yhteisen rukouksen jälkeen osallistumme Kristuksen ruumiin ja veren nauttimiseen.

Ilo valtaa meidät. Toivomme, että tästä tulee uusi perinne Bomban tsasounalle.

Anitta Julkunen

Tule, katso ja löydä

Kesä ja lomat ovat takanapäin. Syksyn tullen myös seurakuntaelämä palaa normaaliin tilaansa. Jumalanpalvelusten lisäksi kirkon jäseniä kutsutaan mukaan moniin toiminnallisiin piireihin. Niissä voimme oppia uutta tai kerratta jo opittua ja plussana vielä tavata toisia samanimielisiä uskonveljiä ja -sisaria.

Tämä vuosi on valtiollinen juhluvuosi, mutta kirkollakin on muisteltavaa. On kulunut 150 vuotta Suomen ortodoksisen hiippakunnan kolmannen johtajan, Viipurin ja Suomen arkkipiispa Sergein (Ivan Stragorodskij) syntymästä, 100 vuotta Iisalmen seurakunnan pitkäaikaisen kirkkoherran, rovasti Olavi Petsalon syntymästä ja 20 vuotta arkkimandriitta Sergein luostarin johtajaksi valinnasta. Arzamasissa pappisperheeseen syntynyt arkkipiispa Sergei johti Suomen ortodoksista hiippakuntaa vuosina 1905–1917. Myöhemmin hän toimi Moskovan patriarkkana, jossa virassa hän kuoli vuonna 1944. Arkkipiispa Sergein tiedetään opetelleen suomea ja ottaneen päätöksissä huomioon suomalaisten näkemykset, mikä osoittaa hänen olleen realistinen, sillä tuolloin polttavina ongelmina olivat kieli- ja kasallisuuskysymys sekä kasvava pakkoluterilaistaminen.

Meillä patriarkka Sergein muistoa ja juhluvuotta ei valitettavasti ole huomioitu mitenkään. Sen sijaan hänen synnyinkaupungissaan Arzamasissa paljastettiin kesällä patriarkkaa esittävä veistos merkkivuoden kunniaksi. Iisalmen seurakunnassa muistettiin isä Olavi Petsalon elämäntyötä ja hengellistä vaikutusta pääkirkon temppelijuhlissa. Valamossa puolestaan juhlittiin arkkimandriitta Sergeitä luostarin pääkirkon temppelijuhlissa.

Varmaan moni seurakuntalainen on havainnut, että tämän vuoden kirkkolenteriin on merkitty pyhien lisäksi myös oman kirkkomme keskeisten vaikuttajien kuolinpäivät. Tämä siksi, ettemme unohtaisi niitä, jotka merkittävällä tavalla ovat olleet luomassa perustaa, jolle paikalliskirkkomme rakentuu. Seurakunnissa on myös syytä muistaa kiitollisuudella omia hengellisiä isä ja työntekijöitä, niin eläviä kuin edesmenneitäkin.

Toivon mahdollisimman monen tämän lehden lukijan menevän oman seurakuntansa jumalanpalveluksiin, tiistaiseuroihin ja toimintapiireihin sekä katsovan ja löytävän sieltä sekä hengellistä voimaa että uutta opittavaa.

Piispa Arseni

Astu sisään, tulet kotiin

Ortodoksiseen kirkkoon johtaa yksi tie, mutta monta polkua.

”Minuakiinnostaa nyt vain se, että osaanko käyttäytyä oikein kirkossa. Mirhallavoitelu, rippisä, katumuksen sakramentti ovat kaukaisia asioita. En osaa sanoa niistä vielä mitään. Jokin veti minua kirkkoon, en tiedä mikä se oli, mutta tuntuu kuin olisin tullut kotiin.”

Näin voisi kiteyttää monen alkutaipaleella olevan katekumeenin eli ortodoksisuuteen tutustujan tuntoja.

Jos lyhyesti pitäisi kuvata sitä tunnetta, jonka moni kertoo tunteneensa tullessaan jumalanpalveluksiin ja liittyessään ortodoksiseen kirkkoon, se on: tulin kotiin. Se on paljon sanottu, mutta se kertoo siitä millaiseksi hengelliseksi kodiksi, turvapaikaksi, elämäntajaksi, suunnannäyttäjäksi ortodoksisuus on muotoutunut ihmisen elämässä.

Moni kirkkoon liittyjä saattaa kuvata laajasti ja seikkaperäisesti mitkä asiat ortodoksisuudessa häntä kiinnostavat, mutta se alkusysäys, se selittämätön vetovoima, sitä ei kyetä kuvaamaan. Se on kuin Pyhää Henkeä tulvi-va kirkko, sakramentaalinen yhteisö. Kirkon sakramentit ovat meille salaisuuksia. Emme pysty selittämään miten Pyhä Henki niissä toimii. Usko ja kirkkoon liittyminen eivät siis ole järjen asia.

Kirkon yhteydessä oleminen on jatkuvaa oppimista. Rukoukset, kirkkomusiikki, koko liturginen elämä aina kirkkokahveihin asti – kaikki ne sisältävät tietoa kirkon perinteestä. Kirkon oppi sekä traditio ovat valtava tietopankki. Kaikki oppiminen riippuu siitä miten avoimin mielin ja kaikilla aisteilla me osallistumme kirkon elämään. On hyvä myös muistaa, ettei kirkon elämä ole vain kirkkoraken-

nuksen sisällä, vaan se on meissä kaikissa Jumalan luoduissa.

Kirkko kuuluu kaikille

Kukaan ei synny ortodoksiksi eli ei ole nk. syntymäortodokseja, eikä tarvitse olla karjalaisia juuria, jotta voisi liittyä ortodoksiseen kirkkoon. Ortodoksisen kirkon jäsenyyteen on kaksi tietä: lapsikasteen ja mirhallavoitelun kautta tai aikuisena pelkän mirhallavoitelun kautta, jos henkilö on kastettu aiemmin eli yleensä lapsena ja yleensä meillä Suomessa luterilaisen kirkon jäseneksi. Ortodoksinen kirkko hyväksyy luterilaisen kirkon kasteen.

Arkkiepiispa Paavali pohti kirkon jäsenyyttä vuonna 1980 ilmestyneessä Ortodoksiseen kirkkoon liittynyt -kirjoituksessaan. Paavalin mukaan se, joka itse pyrkii aidosti elämään ortodoksista hengellistä elämää,

ei voi muuta kuin iloita jokaisesta kirkkoon liitetystä uudesta jäsenestä, olipa hän kastettu pienokainen tai aikuisena voitelun kautta kirkkoon otettu.

Paavali muistuttaa meitä kaikkia siitä, että ortodoksinen alkukirkollinen perinne ei ole kenenkään yksityisomaisuutta vaan on, kuten kristinuskoko yleensä, tarkoitettu kaikille kansoille ja heimoille. Näin Suomenkin kirkossa, vaikka ortodoksisuus on oleellinen osa karjalaisuutta, ei se ole vain karjalaisille tarkoitettu.

Rohkeasti mukaan

Kristillisen perinteen mukaisesti kirkkoon voi tulla vapaasti kuka tahansa. Vaikka kirkossa ollessa tuntuisi siltä, että kaikki katsovat minua, niin se varmasti usein pitääkin paikkansa myönteisessä mielessä. Katseet ovat uteliaita ja iloisia siitä, että tie on tuonut kirkkoon.

Jokainen tulee kirkkoon vai oman itsensä takia. Kirkossa rukoilemme itsemme ja toinen toisemme puolesta, ja yhdessä muodostamme rukoilevan seurakunnan.

Alussa ei ole oikeastaan niin tärkeää ymmärtää mitä kirkossa tapahtuu, vaan aistia ja havainnoida jumalanpalveluksen eri osia. Jos ja kun se jokin vetää takaisin aina uudelleen, alkavat palaset kerta kerralta asettua paikalleen ja niistä muodostuu toimiva ja järkevä kokonaisuus.

Kristillisen kirkon perinne ja etenkin kirkomme rikas tapakulttuuri on monelle haaste. Kaikki on uutta.

Monia mietityttää ja jännittää ortodoksisen kirkon loppumattomalta tuntuvat tavat: miten voin oppia edes osan siitä kaikesta? Kaikella niillä on oma tarkoituksensa, niiden kautta ilmaisemme pääosin näkymättömän rukouksemme. Tarkalleen vain minä itse tiedän henkilökohtaisten rukousteni sisällön, mutta jumalanpalvelusten rukoukset, rukous-sarjat eli ekteniat sekä kirkkolaulu kokonaisuudessaan sisältävät yhteisiä rukouksia sanoiksi puettuna.

Yksi tie, eri polku

Jokaisella ortodoksiseen kirkkoon liittyneellä on oma tarinansa ja oma polkunsä. Kirjaansa Kuinka minusta tuli ortodoksi (2010) nunna Kristoduli on koonnut yli kuudenkymmenen

Pappi voitelee kastetun otsaa, ohimoita, rintaa, käsiä ja jalkoja mirhalla lausuen joka kerralla "Pyhän Hengen lahjan sinetti".

kertojan omakohtaiset kertomukset omasta tiestään kirkon jäseneksi.

Monen kirjassa tarinansa kertoneen päällimmäinen tunne oli kotiinpaluu, paluu kaikkien kristittyjen hengelliseen alkukotiin – kirkkoon.

Ortodoksiseen kirkkoon liittyminen ei ole hankalaa, vaikka pelkkä hallinnollinen ilmoittautuminen uskonnolliseen yhdyskuntaan ei aluksi riitäkään. Syksystä kevääseen kestäväälle katekumeenikurssille sekä jumalanpalveluksiin ja seurakunnan toimintaan osallistuminen tutustuttavat kirkon oppiin ja perinteeseen, jotta kirkkoa lähestyvä tietää mihin on liittymässä.

Katekumeenikurssia voisi pitää eräänlaisena valmistavana vaiheena, jolloin kirkon yhteydessä toimiminen on sitoutuneempaa, kuin hetken mielihoiteesta liittymisen. Kurssille osallistuminen voi olla se viimeinen askel, joka mahdollisesti johtaa kirkkoon liittymiseen.

Kaikki se mitä luetaan, tulee eläväksi kirkon yhteydessä. Kirjallisuutta löytyy paljon, mutta alkuvaiheessa suositeltavin kirja on Risto Aikosen ja Sirpa Okulovin toimittama Seiso-kaamme hyvin. Ortodoksisen kirkon aikuis- kasvatuksen oheismateriaali -kirja. Se voi olla alku yhteiselle tielle.

Pastori Harri Peiponen

”Palveluksesta lähtee aina täyttyneenä”

Siilinjärveläisen Merja Nissisen ei tarvitse miettiä pitkään, kun häneltä kysyy, mikä ortodoksisessa kirkossa on tärkeintä: jumalanpalvelukset ja niiden kautta lujittuva seurakunnallinen yhteisöllisyys.

–Minusta on hienoa, että kun menen kirkkoon, minä tiedän mitä siellä tapahtuu. Ortodoksinen kirkko ei muutu ihmisten toiveiden mukaan. Ei ole rockmessuja. Vaikka kaikki muu muuttuu, kirkko ei muutu, hän sanoo.

–Palveluksesta lähtee aina täyttyneenä.

Nissinen, 43, on yksi niistä 1009 ihmisestä, jotka vuonna 2014 liittyivät Suomen ortodoksisen kirkon jäseniksi. Osa heistä oli maahanmuuttajia, mutta suuri osa Nissisen tapaan niitä, jotka tulivat ortodoksiseen kirkkoon luterilaisesta kirkosta.

Liittyjiä on jo runsaan vuosikymmenen ajan ollut vuosittain noin tuhat. Kirkkoon liittyneiden ansiota on, että Suomen kirkon jäsenmäärä on viime vuodet pysynyt käytännössä vakiona. Kastettujen määrä on huolestuttavasti laskenut, kun taas kuolleiden määrä on noussut.

Istumme Kuopion yliopistollisen sairaalan kahviossa. On yksi kuluneen kesän lämpimistä päivistä. Nissinen on yhdessä työtoverinsa, kuopiolaisen Jukka Väänäsen, 43, kanssa tunnin päästä aloittamassa työvuoronsa psykiatrian päivystyksessä.

Molemmat ovat luvanneet kertoa siitä, miten he aikanaan tutustuivat ortodoksiseen kirkkoon ja lopulta liittyivät siihen.

Mummi vei kirkkoon

Johanneksen evankeliumin 14. luku on sekä lohdullinen että ehdoton. Jeesus sanoo ope-
tuslapsilleen, että ”*minun Isäni kodissa on monta huonetta*”. Tilaa siis on kaikille, jotka sinne haluavat.

Isän kotiin johtavia teitä on kuitenkin vain yksi. ”*Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani*”, Jeesus sanoo.

Vaikka Kristus onkin ainoa tie, on teitä hänen luokseen useita. Jukka Väänäsen lukema tie on tuttu monelle suomalaiselle ortodoksille.

Väänänen kastettiin aikanaan luterilaiseen kirkkoon. Luterilaisessa kirkossa hänet vihittiin avioliittoon ja luterilaiseksi kastettiin myös hänen poikansa.

Hänen mumminsa oli kuitenkin ortodoksi.

Ortodoksinen kirkko ja sen palvelukset tulivat Väänäselle tutuiksi jo lapsena.

–Kävin mummin kanssa kirkossa pienestä pitäen. Mummi lauloi kirkkokuorossa, Väänänen kertoo.

Pääsiäisen hän vietti lähes aina isovanhempiansa luona.

–Ukki oli luterilainen, mutta hän kunnioitti viimeisen päälle mummin uskoa. Pääsiäinen esimerkiksi vietettiin aina ortodoksisten perinteiden mukaan. Siitä tuli luonnollinen osa minunkin elämäni.

Työtoveri rohkaisi

Mummon kuolema vuonna 2011 valpastutti Väänäsen niin, että hän alkoi miettiä liittymistä ortodoksiseen kirkkoon. Ratkaisuksi asti harkinta kypsyi lopulta melko nopeasti.

Protokolla oli selvä: ensin yhteys seurakunnan papistoon, sen jälkeen syksyn ja kevään kestänyt katekumeenikerho.

–On hyvä, ettei ortodoksiseen kirkkoon voi liittyä netissä napsauttelemalla. On tiedettävä, mistä on kyse ja mihin sitoutuu. Suositelen katekumeenikerhoa kaikille liittymistä harkitseville.

Kirkkoon Väänänen voideltiin suurena lauantaina reilu viisi vuotta sitten.

Väänäsen työtoveri Merja Nissisen tie kirkkoon on erilainen. Hänellä ei ole ortodoksisjuuria.

–Minä olen sukuni ainoa ortodoksi, vaikka äitini isän sukujuuret ovat rajan takaisessa Karjalassa.

Ortodoksisesta kirkosta Nissinen kertoo kiinnostuneensa jo alle 20-vuotiaana. Ensimmäisen kosketuksen kirkkoon hän sai tullessaan ortodoksiseen kirkkoon kastetun, nyt jo aikuisen lapsen kummiksi. Lapsen äidin kanssa Nissinen kävi keskusteluita kirkkoon liittymisestäkin.

Äidin kuolema kahdeksan vuotta sitten sai hänet etsimään lohtua, jota oli kuitenkin vaikea löytää. Häntäkin päätyi ottamaan yhteyttä Kuopion seurakunnan pappiin.

Oven aukaiseminen ortodoksiseen kirkkoon vaati myös työtoverin rohkaisua.

–Minä vein Merjan kirkkoon. Kun olimme lähdössä, hän kyseli mitä siellä pitää tehdä. Minä sanoin, että sinun ei tarvitse tehdä mitään, ei yhtään mitään, Väänänen muistelee.

Nissinen liitettiin kirkkoon palmusunnuntaina vuonna 2014. Ortodoksi on nyt hänen reilun vuoden ikäinen poikansakin.

Merja Nissinen

Jukka Väänänen

Luja suhde seurakuntaan

Sekä Nissinen että Väänänen ovat siinä onnellisessa tilanteessa, että heille on muodostunut kiinteät suhteet seurakuntaan ja sen työntekijöihin. Kumpikaan ei koe jääneensä yksin kirkkoon liittymisen jälkeen. Päinvastoin.

Kumpikin pitää tiiviisti yhteyttä rippisäänsä. Yksi Kuopion seurakunnan kantoreista on Nissisen pojan kummi. Toinen kanttori on ”taipunut” hoitamaan poikaa, että äiti on päässyt jumppaan.

–Seurakunnasta on tullut hengellinen koti. Jokaisessa jumalanpalveluksessa on lämmin tunnelma. Eikä se tunne lakkaa, kun panee kirkon oven kiinni palveluksen jälkeen, Nissinen selittää.

Väänänen kehuu rippi-isäänsä, johon voi ottaa yhteyttä milloin tahansa.

–On aivan luontevaa, että hän tulee käymään kotonani ja keskustelemaan, jos minulla on siihen tarvetta. Se on arvokas asia.

Mauri Liukkonen

Jos haluat liittyä kirkkoon:

- Astu rohkeasti sisään kirkkoon, uutta tulokasta katsotaan ja tervehditään ilolla.
- Ota yhteys seurakunnan papistoon – he opastavat alkuun.
- Kirkon (www.ort.fi) sekä seurakuntien kotisivuilta löydät jumalanpalvelukset sekä muita ajankohtaisia tapahtumia ja uutisia.
- Syksyisin alkavat katekumeenikerhot ovat suositeltavia, mutta eivät ainoa tie kirkon jäsenyyteen.
- Tutustu Risto Aikosen ja Sirpa Okulovin toimittama Seisokaamme hyvin. Ortodoksisen kirkon. aikuiskasvatuksen oheismateriaali –kirjaan.

Kirkkokäyttäytyminen, kysytyimmät asiat

Milloin saa istua?

– Pääsääntöisesti ortodoksissa kirkossa seistään aina (paitsi opetuspuheen aikana), mutta istua voi silloin kun tuntuu, ettei jaksaisoa. On seisottava ainakin evankeliumin ja ehtoollislahjojen pyhittämisen aikana.

Pitääkö miesten ja naisten olla tietyssä paikassa?

– Kyllä ja ei; ajatuksena on se, että miehet seisovat ikonostaasissa olevan Kristuksen ikonin puolelle ja naiset Jumalansynnyttäjän ikonin puolella; mitään tiukkaa sääntöä ei meillä kai ole. Tärkeintä on, että ollaan kirkossa.

Voisivatko papit puhua kovempaa?

– Kirkoissamme ei yleensä käytetä ääntä voimistavaa mikrofonia. Papiston ja kirkkokansan rukoussuunta on itä ja kun ikonostaasikin vaimentaa, voi papin ääni kuulua heikosti. Kirkkokansa voi kuitenkin tulla rohkeasti lähelle ikonostaasia, alttariseinää.

Mitä ei-ortodoksi voi tehdä kirkossa / jumalanpalveluksessa?

– Hän voi tehdä ristinmerkin, kumartaa, asettaa tuohuksia ja käydä liturgian lopulla muiden mukana suutelemassa ristiä tai vigiliassa evankeliumikirjaa.

– Ortodoksiseen kirkkoon kuulumaton ei voi osallistua kirkon sakramentteihin, joista yleensä toimitetaan Herran Pyhä ehtoollinen, katumuksen sakramentti ja yleinen sairaanhoito, jotka on siis tarkoitettu vain kirkon jäsenille.

linen, katumuksen sakramentti ja yleinen sairaanhoito, jotka on siis tarkoitettu vain kirkon jäsenille.

Miten käyttäytyä hautajaisissa, kun ei tiedä mitä pitää tehdä?

– Usein pappi kertoo hautajaistoimituksen alussa, miten hautaustoimitus etenee. Voi pitää tuohusta, hyvästijättö (on toivottavaa, että kaikki kävisivät jättämässä vainajalle jäähyväiset vaikkapa seisomalla hetken avoimen arkun ääressä), kukkaseppeleiden lasku.

Saavatko kaikki nauttia jälkiviiniä?

– Kirkossamme on tullut venäläisen ortodoksisen perinteen mukaan tavaksi tarjota ehtoolliseen osallistuneille kiehuvalle vedellä laimennettua makeata kirkkoviiniä. Viinin ohella tarjotaan pieni pala kirkkoleipää, joka vastaa ns. antidoraa.

Jälkiviinin ja kirkkoleivän tarjoaminen ehtoollisen jälkeen, mutta myös kirkkokahvit palveluksen jälkeen, voidaan ajatella olevan jo alkukirkossa yhdessä nautittu rakkauden ateria eli agapé.

Nk. ekumeenisissa avioliitossa voi ei-ortodoksi nauttia jälkiviiniä ja kirkkoleivän palasen. Näin kirkkomme huomioi ei-ortodoksisuutta, joka kunnioittaa puolisonsa uskoa osallistumalla jumalanpalvelukseen.

Miksi papeilla on erilaisia tapoja?

– Heitä ovat opettaneet papit, joilla on

erilaisia tapoja. Tavot voivat erota hieman, mutta eivät kovin paljoa, koska silloin on vaarassa, että jumalanpalvelus-kirjoissa annettuja ohjeita ei noudateta. Kirkkosäännöt ohjeistavat pappeja, mutta silti ympäri ortodoksista maailmaa on erilaisia sääntöjä, osa kumpuaa luostariperinteestä, osa tietyn kirkon perinteestä, joka on muotoutunut historian saatossa, kaavat ja tekstit ovat kuitenkin samat.

Seurakunnan jäsen voi vaikuttaa monella tavalla kirkon elämään

Tärkein vaikuttamiskanava on osallistua kirkon eli oman seurakunnan toimintaan ja käydä säännöllisesti ehtoollisella ja katumuksen sakramentissa. Seurakuntalaisen tulee olla aktiivinen myös ns. maallisella puolella; on muistettava käydä äänestämässä seurakunnanvaltuustovaaleissa ja pohdittava myös ehdokkaaksi asettumista.

Seurakuntalainen voi myös aina vaikuttaa ottamalla tärkeinä pitämiään asioista esille keskusteluissa seurakunnan työntekijöiden sekä luottamushenkilöiden kanssa.

”Seurakunnan jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita seurakunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista” todetaan kirkkojärjestyksemme 78 §:ssä.

Lopuksi: Muita seuraamalla oppii.

Pastori Harri Peiponen

Uskondiggarin ajatuksia elämään ortodoksisuuden tiellä

”Äiti, onko pääsiäinen riittävä syy liittyä kirkkoon?”

Synnyin vuonna 1990 melko tavalliseen suomalaiseen perheeseen. Minut kastettiin evankelisluterilaiseen kirkkoon, mikä tarkoitti pienellä kylällä käytännössä sitä, että osallistuin pyhäkouluun ja kävin alle kouluikäisenä seurakunnan päiväkerhossa. Juhlimme joulua ja pääsiäistä. Vanhempieni kertoman mukaan olin hyvin ”hengellinen” lapsi. Kävin naapurin mummon luona juttelemassa ”taivaallisista asioista”, luin paljon Lasten Raamattua, koin kunniatehtäväksi valita virren naapurissa pidetyillä kinkereillä ja niin kauan kuin muistan olen kokenut eräänlaista taivaskaipua.

Ensimmäiset muistoni ortodoksisuudesta liittyvät siihen, kun äitini liitettiin ortodoksisen kirkkoon vuonna 2000. Äiti puhui suoraan ajatuksistaan ja teki selväksi sen, että saamme itse päättää omista asioistamme kirkon suhteen. Lähdin toisinaan äidin mukaan kirkkoon, muistan etten meinannut aluksi saada mitään selvää papin ja kuoron teksteistä, mutta mitä enemmän niitä kuuli, sitä

enemmän asiat alkoivat avautua. Niinpä sisarusten kanssa matkimmekin pappia kotona – kun joku teki tai sanoi hieman tyhmän asian, toinen tuli kailottamaan viereen ”se on viisautta”. Viihdyin kirkossa vaikka jalkoja väsyttikin välillä. Opin myös istumaan välillä palveluksissa heti ensimmäisen pyörtymisen jälkeen.

Kovana askartelijana innostuin lähtemään äidin kanssa 11-vuotiaana Valamon opiston pääsiäismunakurssille ja kävin äidin kanssa välillä luostarin palveluksissa.

”Ramahdaramahdaramahda... Meinaa ruveta naurattamaan kun munkki lukee ”Herra armahda” älyttömän monta kertaa nopeasti peräkkäin. Huivi luistaa koko ajan pois päästä ja kirkon lattia kiiltää niin että tuntuu pyöräyttävältä.”

Uuniperunoita ja uskonnonkursseja

12-vuotiaana olin ensimmäistä kertaa talkoissa Hyvinkään kirkossa pääsiäisyönä. Käärin uuniperunoita folioon, katoin pöytiä ja autoin

naisia keittiössä. Pappi kävi kesken palveluksen tarkistamassa lammaspainin tilanteen uunissa ja pyöri edessä kun pilkoin salaattia. Pääsiäisen sanoma kirkastui minulle yön palveluksessa. Luterilaisilta uskonnontunneilta ja pääsiäishartauksista oli jäänyt mieleen lähinnä pitkäperjantai, synty ja kuolema. Ja tietysti jostain esiin putkahtavat tiput ja puput. Pääsiäisyönä ortodoksisessa kirkossa laulettiin mielestäni ainakin 100 kertaa pääsiäistropari: ”Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi!” Ylösnousemuksen tajuaaminen tuntui ajatukset räjäyttävältä, siitähän tässä juhlassa olikin kysymys!

Yläasteen uskonnon tunnilla tiesin eniten ortodoksisuudesta, toisinaan enemmän kuin opettaja. Äiti opetti ortodoksista uskontoa ja kyselin häneltä usein erilaisista kirkon opeista ja tavoista jotka minua mietityttivät. Mietin ensimmäistä kertaa aktiivisesti kirkon vaihtamista. Äiti toppuutteli ja sanoi, että mieti rauhassa kun olet hieman vanhempi.

JUUSO-VALTTERI KIVIMÄKI

15-vuotiaana kävin luterilaisen rippikoululeirin. Toimin leireillä isosena monena kesänä ja olin aktiivinen seurakunnan toiminnassa. Säestin ainoana soittotaitoisena leirihartaudet ja päätin, että virttä 90, pääsiäistöparia, en säestä vaan laulatan sen seisaallaan, koska niin mielestäni vain kuului tehdä. Kyse-
lin ja kyseenalaistin, tuntui että opetus ei riittänyt antamaan vastauksia. Työntekijät eivät selvästi aina tienneet kuinka vastata tai kommentoida sanomisiini. Jälkikäteen en yhtään ihmettele, katsellessani nyt vanhaa leirihartauspuhetta huomaan sen olevan täyttä ortodoksista tekstiä.

Lukiossa päädyin useasti eri luterilaisista perinteistä tulevien seurakunta-aktiivien seuraan, joiden kanssa jaoin ajatuksiani kirkon vaihtamisesta. Uskonnon kurssit olivat suosikkejani, vaikka kävinkin musiikkilukiota. Ammatinvalintaa ja opiskelupaikan hakemista miettiessä huomasin pohtivani teologian opiskelua tai kanttoriksi ryhtymistä, mutta työnsin ne ajatukset pitkäksi aikaa syrjään. Tiedostin alitajuisesti tulevani vaihtamaan kirkkoa tulevaisuudessa, joten en halunnut lähteä opiskelemaan "väärän kirkon" alalle.

Abivuonna vanhempani erosivat. Jäin pikkusiskon ja isän kanssa asumaan lapsuudenkotiimme. Pyysin äidiltä, josko olohuoneen nurkan Jumalansynnyttäjän ikoni voisi jäädä paikalleen talon myymiseen asti, että olisi edes joku äiti paikalla.

Lukion jälkeen etsin itseäni ja opiskelemaan hakemisen sijasta tein päätöksiä kouluissa ja hoitoalalla. Sain töitä ortodoksisen seurakunnan talonmies-vahtimestarina ja opin kirkon vanhalta ja viisaalta isännöitsijältä parhaat vinkit tuohusjalkojen putsaamiseen, loputtomasti uusia vitsejä sekä paljon hiljaista kirkollista tietoa, josta en arvannutkaan kuinka paljon on hyötyä myöhemmin.

Osallistun palveluksiin ja teen yksin kirkon takaosassa ristinmerkkejä. Välillä kuitenkin

teen "väärässä kohdassa" ja vilkuilen ympärille huomaako kukaan, feikkaan nenän rapsuttamista yms.

Työ kirkosta

19-vuotiaana vaihdoin kirkkoa. Paikkakunnalla ei ollut katekumeenikurssia, mutta kävin keskusteluja papin kanssa. Pappi suhtautui mielestäni kevyesti aiheeseen, mutta tietenkin tiesi, että äiti on opetuksensa opettanut ja vannottanut että kirkkoa ei vaihdella sitten vain huvikseen.

"Kyselen papilta huolestuneena, miten käy jos kuolen sinä aikana kun ole minkään kirkon jäsen. Mietin, tiedänpö asioista tarpeeksi voidakseni olla ortodoksi. Ansaitsenko olla ortodoksi?"

Monenlaisten vaiheiden kautta päädyin asumaan Nurmekseen ja aloittamaan laulamisen kirkkokuorossa. Kävin kirkossa niin usein kun sinne luontevasti pääsin. Kuin johdattakseen minulla oli sellainen osa-aikainen työ, että ehdin arkisin aamupalvelukseen sekä ehtoopalvelukseen töiden lomassa. Opin vauhdilla uusia sävelmiä ja veisujen syvälliset tekstit ja loputtomalta tuntuva valikoima veivät mukanaan. Yhteishaku koitti jälleen ja mietin taas kerran saanko koskaan ammattia opiskeltua jos en edes tiedä mihin haluan hakea. Juttelin kanttorin kanssa ja hän antoi rehellisen ja reilun vastauksen ortodoksisen kirkkomusiikin opiskelusta – haastavaa, mutta antoisaa. Hain, pääsin ja muutin Joensuuhun.

Syksyllä 2012 aloitin ortodoksisen teologian opiskelun. Jännitin riittäkö tietomääräni, huomaako minusta jo päällepäin että olen vasta äskettäin liittynyt kirkkoon, osaanko tehdä kirkossa asiat oikein.

"Liturgisen laulun tunnilla termit vilisevät taas korvissa ja asiat menevät ihan ohi. Suututtaa, kun joku kysyy taas siitä "muovin" käytöstä ja sitä jankataan pitkään. Eikö ne ymmärrä, etten tiedä mikä on "muovi" (liturgiakirja), enkä uskalla kysyä sitä."

Huomasin vähitellen, että ortodoksista teologiaa opiskelemaan oli hakeutunut useita kirkkoon liittyneitä, hyvin erilaisista taustoista tulevia ihmisiä ja että pärjäsin tietojeni kanssa hyvin. Välillä tunsin etten ole valmis ortodoksi, mutta en missään vaiheessa haikaillut vaihtamista takaisin vaan suunta oli selkeä. Ekumeenisessa toiminnassa työskennellessäni koin kirkkojen erot asiasta riippuen suurina tai pieninä. Tuntuu edelleenkin, että oma ortodoksinen identiteettini vahvistuu joka kerran kun vierailen muussa kirkossa, silti pidän virsien laulamisesta.

Moni on kysynyt minulta, miksi vaihdoin kirkkoa? Viehättikö suitsukesavuinen mystisyys vai paikallaanpysyvä traditio? Miten nuori nainen voi haluta niin vanhoilliseen kirkkoon ja surenko sitä, ettei minusta nyt voi tulla pappia? Miten ihmeessä vaihdoin kirkkoa vielä sen jälkeen, kun olin kirkossa työskennellessäni nähnyt myös sen ohdakkeisen kääntöpuolen ruusujen alta? Tänä kesänä ollessani kanttorina kriparilla taas yksi lampu päässäni kirkastui, kun kuuntelin leiriläisiä opettavaa pappia.

"Kirkon vaihtamisessani oli koko ajan kyse totuuden etsimisestä, ei täydellisyyden."

Oppia läpi elämän

Pohdimme sulhaseni kanssa, kuinka kaksi kirkkoon liittynyttä osaa kasvattaa lapsia ortodoksisen perinteen mukaisesti luontevasti, ilman päälle liimattua tuputtamista. Päädyimme siihen, ettei kukaan muukaan osaa kasvattaa lapsia ennenkuin sen opettelee. Ja jos hengellinen elämä on joka tapauksessa opettelua läpi elämän, miksi siinä tarvitsisi olla valmis nyt?

Toissapäivänä minut ja puolisoni vihittiin avioliittoon liturgian yhteydessä. Viini virtasi ja nauru, soitto ja laulu raikuivat tuona iltana juhlapäivänä aamuun asti, mutta itse palaan yhä uudelleen ajatuksissani liturgian tunnelmaan. Kauneinta palvelusta toimitti ja kuorossa lauloi opettajiani, opiskelukavereitani ja seurakunnan nuoria. Kirkossa oli paljon ystäviämme ja seurakunnan yhteisön tunne oli voimakas. Jopa kirkosta eronneet sukulaiseni kommentoivat lämmintä ja vastaanottavaa tunnelmaa kirkossa.

Taivaskaipuu ei kokonaan hellitä, mutta jumalanpalveluksessa tuntuu kuin olisin kotona. Teologian opiskelu on varmasti auttanut ja jouduttanut vastauksia kysymyksiini, mutta suurin tekijä on mielestäni kirkossa käyminen ihan tavallisena seurakunnan jäsenenä. Liturgia on häivähdys Jumalan valtakunnasta, taivas maan päällä. Se on minun hengellinen kotini.

Annamari Moilanen

Juuret ja monikulttuurisuus

- AJANKOHTAINEN IKUISUUSKYSYMYS

Ihmisten erilaisuus on kirkon sanoman kautta jalostunut kaikille rikkaudeksi ja vahvuudeksi.

Jo apostoli Paavali otti kantaa asiaan ensimmäisessä kirjeessään korinttilaisille ja painotti, että *"Meidät kaikki, olimme pajuutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu yhdeksi ruumiiksi. Yksi ja sama Henki on yhdistänyt meidät, kaikki me olemme saaneet juoda samaa Henkeä."*

Suomessa ortodoksinen kirkko on vähemmistönä itse edustanut erilaisuutta, johon itäiset juuret ovat lyöneet oman leimansa. Suuri osa ortodokseista oli pitkään karjalais-, venäläis- tai koltataustaisia. Kirkkoon liittymisten ja muuttoliikkeen myötä kulttuurien kirjo on kuitenkin kasvanut – ja kasvaa yhä. Miltä monikulttuurinen kirkko näyttää 2010-luvulla?

Kirkko kotouttajana

Nykykirkon monivärisyys tiivistyy pääkaupunkiseudulla, jossa sen jäsenet edustavat paria-kymmentä eri kansallisuutta. Suomenkielisten jälkeen suurin kieliryhmä ovat venäjänkieliset, joita palvelevat oma pappi ja kanttori.

– Palveluksia järjestetään kirkkoslaaviksi, ruotsiksi, englanniksi, kreikaksi ja romaniaksi, kertoo monikulttuurisen työn pappi Teemu Toivonen. Hän koordinoi myös muiden ryhmien toimintaa seurakunnan tiloissa.

– Orientaaliyhdistys on kasvanut eritrealaisten yhteisö. Muita ovat etiopialaiset, koptit, assyrialaiset, armenialaiset ja syyrialaiset, hän luettelee.

Kielitarpeisiin pyritään vastaamaan mahdollisuuksien mukaan.

– Tavoitteena on, että jokainen kokisi saavansa huolenpitoa ortodoksisen kirkon piirissä.

Isä Teemu tähdentää kirkon roolia yhteiskuntaan sopeutumisen väylänä. Parhaimmillaan seurakunta ja papisto toimivat siltana tulijan oman kulttuurin ja uuden kotimaan välissä.

– Kirkko ei ole sulatusuuni, vaan yhteisö, jossa ihminen voi olla oma itsensä. Se on enemmän kuin jokin maa tai kansa ja sen intressit. Ei ole kenenkään etu, jos pienet ryhmät hajaantuvat perustamaan omia seurakuntiaan.

Suomen ortodoksisen kirkon historia antaa isä Teemun mukaan hyvän lähtökohdan ottaa vastaan myös uusia tulijoita.

– Voimme antaa esimerkin vähemmistöryhmänä toimimisesta yhteiskunnassa.

Isä Teemun mukaan osa maahanmuuttajista toivoo mahdollisimman paljon toimintaa omalla kielellään. Toiset haluavat oppia valta-väestön kieltä ja tapoja.

– Hyvää "altistumista" tapahtuu koko ajan puolin ja toisin. Esimerkiksi pyhäkköjen siivoustalkoissa ihmiset tutustuvat, vaikka kävisivätkin lähinnä omankielisissään palveluksissa. Nuorisotyöhön keskittyminen on tässäkin tärkeää, hän painottaa.

Eroon ennakkoluuloista

Paitsi pääkaupunkiseudulla, myös muualla Suomessa seurakuntiin tuovat kulttuurista kirjoa erityisesti venäläiset. Koko kirkon jäsenistä 15 prosenttia puhuu äidinkielenään venäjää. Myös henkilöstössä on paljon venäläistauksia tai muuten venäjää sujuvasti puhuvia työntekijöitä.

Yksi heistä, inkeriläistaustainen Olga Grinevich, toimii Joensuun seurakunnassa kanttorina. Hän muutti Suomeen vuonna 1997 ja on koko ajan ollut aktiivisesti mukana kirkon toiminnassa.

Isä Aleksander Roszczenko ja kanttori Grinevich muodostavat seurakunnan maahanmuuttotyöstä vastaavan tiimin. Kerran kuussa järjestetään slaavinkielinen ja kerran monikielinen liturgia. Käytännön syistä jälkimmäinenkin usein käsittää vain suomen- ja slaavinkieliset osuudet.

– Meillä on myös erilaisia toimituksia venäjäksi. Kahdesti vuodessa venäläisten voimin järjestetään kahvitus ja myyjäiset, joiden tuotto menee diakoniatyöhön täällä ja Petroskoissa, Grinevich kertoo.

Grinevichin mukaan venäläisten määrä seurakunnassa kasvaa jatkuvasti. Hän sanoo huomaavansa kirkossa melkein koko ajan uusia kasvoja.

– Meillä on paljon kasteen kautta liittyviä. Joskus koko perhe kastetaan kerralla. Venäläiset vanhemmat tuovat muutenkin lapsia ahkerasti kirkkoon.

Monelle venäläiselle maahanmuuttajalle kirkko on tuki ja turva. Ensikosketus voi kuitenkin tuntua tahattoman torjuvalta, kun pienen kirkkokunnan voimavarojen rajallisuus

näkyä lukittuna ovena.

– Venäjällä kirkot ovat yleensä aina auki. Täällä moni kertoo alussa kiertäneensä kirkkoa ympäri etsien avointa ovea, Grinevich toteaa.

– Mutta venäläiset seurakuntalaiset ovat hyvin kiitollisia kaikista saamistaan palveluksista omalla kielellään.

Kanttori toteaa ymmärtävänsä, että historia luo joskus jännitteitä suomalaisten ja venäläisten suhteisiin, mutta muistuttaa, että ennakkoluulot ovat turhia.

– Kun ihmiset tutustuvat kasvokkain toisiinsa, ennakkokäsitykset katoavat. Seurakunnassa kaikki toimivat yhteisen päämäärän eteen.

Ykseyttä ja yhteistyötä

Itärajan pinnassa Ilomantsissa ollaan vankasti suomalaisen ortodoksisuuden juurilla. Seurakunnan historia ulottuu 500 vuoden päähän.

– Täällä ei tarvitse selittää kenellekään, mitä ortodoksisuus tarkoittaa. Se on läsnä kaikissa tapahtumissa, toteaa kirkkoherra Ioannis Lampropoulos.

Kreikkalaissyntyinen isä Ioannis kertoo, että paikkakunta tuntui heti kodilta ja vastaanotto oli lämmin.

– Ehkä ilomantsilaisten terve paikallisuuden titeetti saa aikaan sen, ettei ulkomaalaispelolle ole juuri sijaa, hän puntaroi.

Isä Ioannis tähdentää kielen merkitystä niin kulttuurin ymmärtämisessä kuin identiteettien ylläpitämisessäkin. Toisaalta sitä ei hänen mukaansa pitäisi sekoittaa kansallisuuksien korostamiseen. Jälkimmäinen luo turhaa eripuraa.

– Kansallisuusajattelun ja kirkon sekoittamisesta ei ole koskaan seurannut mitään

hyvää. Kirkon tehtävänä on välittää Kristuksen viestiä, eikä minkään yksittäisen kulttuurin piirteitä. Kirkko ilman ykseyttä on vaarassa hajota sisältä päin.

Isä Ioannis muistuttaa, että maahanmuuttajien määrä Suomessa tulee koko ajan kasvamaan, mikä heijastuu myös kirkon jäsenistöön.

– On opittava kohtaamaan eri taustoista tulevia ihmisiä ja suhtautumaan erilaisuuteen rikkautena. Papistolla on tässä tärkeä välittäjän rooli. Kirkkokahveilla pappi voi laittaa pöydät yhteen ja kannustaa seurakuntalaisiaan tutustumaan toisiinsa myös kielimuurin yli, hän havainnollistaa ja mukailee Raamatun viiniköynnösvertausta:

– Köynnöksen juuri – eli Kristus – on kaikille yhteinen, mutta rypäleet ovat erimuotoisia ja –värisiä. Kaikki tuovat kykynsä seurakuntaan ja palvelevat kukin omalla tavallaan.

Katse kauemmas

Kouriintuntuvimmin niin kulttuurien kirjo kuin ihmiskunnan perimmäinen ykseyskin heijastuvat Filantropian toiminnassa. Filantropia – jonka kreikasta juontuva nimi tarkoittaa ihmiserakkautta – on kirkon yhteydessä toimiva kansainvälisen lähetystyön ja diakonian järjestö.

– Kirkon todellisuudessa ei ole samanlaisia

rajoja kuin kartalla. Sen piiriin kuuluu koko maailma. Vaikka se muodostuu paikallisyhteisöistä, kaikki nuo yhteisöt kurottavat yhdessä ikuisuuteen, muotoilee juuri Ugandasta työmatkalta palannut toiminnanjohtaja Riina Nguyen.

Nguyen arvelee, että monella saattaa olla lähetystyöstä vanhentuneita mielikuvia.

– Lähetys- tai kehitysyhteistyötä ei tehdä ylhäältä alas käännättäen ja opettaen. Se on pitkäjänteistä työskentelyä yhdessä sisarkirkkojen ja kumppanijärjestöjen kanssa, hän painottaa.

Pelkän konsultoinnin sijaan Filantropia toimii ruohonjuuritasolla ”kädet savessa”.

– Esimerkiksi Ugandan seurantamatkalla istuttiin satojen paikallisten miesten ja naisten kanssa ihmisoikeusasioiden äärellä.

Kehitysyhteistyön määrärahojen karsiminen näkyy myös Filantropian toiminnassa, jota rahoitetaan osin ulkoministeriön tuella. Asenneilmapiiri on parin viime vuoden aikana koventunut. Nguyenin mukaan avun tarvitsijoita ei pitäisi laittaa vastakkain vaati- malla, että ensin autetaan omia, sitten vasta vieraita.

– Kirkon näkökulmasta kaikki ovat lähimmäisiä, asuvatpa he Suomessa tai maailmalla.

Kati Parpei

Ioannis Lampropoulos

Olga Grinevich

JÄRJESTÖJEN YHTEINEN TEEMA

”Juuret ja monikulttuurisuus” valittiin vuosien 2017 ja 2018 teemaksi Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan, Filantropian, Ortodoksisten nuorten liiton ja Valamon opiston yhteisellä päätöksellä.

– Teema puhuu tämän ajan haasteista, summaa Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan toiminnanjohtaja, isä Sergius Colliander.

Aihe tarjoaa mahdollisuuden tarkastella samaa kysymystä kahdesta toisiaan täydentävästä näkökulmasta.

– Ensinnäkin omien juurien tunteminen ja arvostaminen on tärkeää. Nykymäinen on monesti kiinni ”päivän trendeissä”, eikä mieti pohjaa, josta on ihmiseksi kasvanut. Toisaalta erilaisista taustoista tulevien ja erilaisia tapoja noudattavien ihmisten kohtaaminen on väistämätöntä, hän kuvailee.

– Omat juuret on tunnettava ja niitä arvostettava, että voi sallia muille saman. Niin ikään toisten taustaa ja juuria on kunnioitettava. Tämä koskee niin maahanmuuttajia kuin kantasuomalaisiaikin.

Isä Sergius muistuttaa, että vaikka maahanmuutto on viime aikoina ollut otsikoissa, uudesta ilmiöstä ei ole kyse. Suomessa, varsinkin suuremmissa kaupungeissa, on aina elänyt ja vaikuttanut muualta tulleita ja eri kielisiä puhuvia ihmisiä.

– Ajatus kansallisvaltiosta ja yhtenäisestä Suomen kansasta on melko nuori. Sillä haluttiin luoda yhteinen kansallinen identi-

teetti. Tosiasiassahan suomalaisuus on aina ollut monimuotoista, mikä olisi hyvä nyt taas muistaa, hän herättelee.

Kaksoiskansalaiset jäsenet

Ortodoksinen kirkko on osa yhteiskuntaa ja haasteet pitkälti yhteisiä. Niinpä teema tarjoaa runsaasti pohdittavaa ja evästyä myös ruohonjuuritason seurakuntaelämään.

– Kirkko on lähtökohtaisesti ylikansallinen ja monikulttuurinen yhteisö. Sen jäsenet ovat kaksoiskansalaisia: ensisijaisesti kirkon, mutta myös oman yhteiskuntansa jäseniä, isä Sergius tähdentää.

Vaikka monikulttuurisuudella Suomessa on pitkät juuret, harvaan asutussa maassa eritaustaisten ihmisten kohtaaminen ei ole kaikkialla päässyt arkipäiväistymään. Erilaisuus kiinnostaa, mutta sen kohtaaminen voi isä Sergiuksen aiheuttaa myös turvattomuuden kokemista.

– Kirkon tehtävänä on helpottaa kanssakäymistä sekä antaa seurakuntalaisille ohjausta siitä, miten suhtautua ja toimia eri tilanteissa.

”Juuret ja monikulttuurisuus”-teemaa on käsitelty pitkin vuotta erilaisissa tapahtumissa ja kursseilla. Lokakuussa aiheeseen pureudutaan Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan vuosijuhlissa, jossa kuullaan mm. eri taustoista tulevien ortodoksien puheenvuoroja.

Derbyn poikasopraanosta Siilinjärven bassoksi

Kun 8-vuotias Malcolm Hicks aloitti poikasopraanona anglikaanisessa kotikirkossaan Englannin Derbyssä, hänellä ei ollut aavistustakaan, että 64 vuotta myöhemmin hän laulaisi bassoa ortodoksisessa kirkkokuorossa Siilinjärvellä.

Väliin mahtuu vuosi Boliviassa, kielitieteen opinnot ja loppututkinto maailmankuulussa Cambridgen yliopistossa, 18 vuotta opetustyötä Oulun yliopistossa ja satoja erilaisia käännöksiä suomen kielestä englanniksi.

Kuopion ortodoksisessa katedraalissa tai Siilinjärven ortodoksisessa kirkossa käyneistä monet ovat kuunnelleet, kun hoikka herrasmies musta viitta yllään lukee ääneen lukijalle kirkossa kuuluvia tekstejä, rukouksia ja päivän epistolaa.

Brittiläinen korostus erottuu juuri ja juuri, ehkä selvimmin siitä, että Herra armahda taipuu väkisinkin Herra "armahtaksi".

Vuosikymmenet Suomessa ovat kuitenkin hioneet suomen kielen ja ääntämisen lähes täydelliseksi.

- Usein tapaamieni uusien ihmisten ensimmäinen kysymys on, miten kauan olet ollut Suomessa. Yleensä katson kysyjään ja vastaan, että pitempään kuin sinä, Hicks naurahtaa.

Venäjä toi Suomeen

Suomeen Hicksiä ei aikanaan tuonut mikään suomalainen, vaan venäjän kieli.

Englannissa koululaiset kolmena viimeisenä kouluvuonna opiskelevat vain kolme ainetta, jotka liittyvät kiinteästi toisiinsa. Ne määrittävät koulua seuraavat yliopisto-opinnot.

- Minä pidin matematiikasta, mutta en fyysikasta ja kemiasta, joita olisin myös joutunut opiskelemaan. Niinpä valitsin kielet, Hicks kertoo.

Yksi hänen valitsemistaan kielistä oli es-

panja. Englannissa ei 1960-luvun alkupuolella ollut tapana pitää koulun jälkeen väli-vuotta, mutta sellaisen Hicks kuitenkin piti. Hän matkusti vuodeksi Boliviaan opettamaan englannin kieltä.

Bolivian vuoden jälkeen vuorossa oli Cambridgen yliopisto ja kielten opiskelu. Siellä Hicks suoritti akateemisen perustutkinnon (modern languages) ja sen jälkeen yleisen kielitieteen jatkotutkinnon Readingin yliopistossa Lontoon lähellä.

Yksi Hicksin opiskelemista kielistä oli venäjä. Hänellä oli kuitenkin ongelma: se oli espanjan kieli. Jos hän olisi mennyt harjoittelemaan venäjän kieltä silloiseen Neuvostoliittoon, olisi matkustaminen Francon johtamassa Espanjassa sen jälkeen ollut vaikeaa.

Yliopiston lehdestä hän äkkäsi, että Viittakiven opisto Suomessa tarjosi venäjän kielen opintoja. Vastapalvelukseksi piti vetää englannin kielen keskustelukerhoa. Siispä suunta kohti Hauhoa.

Seuraavaksi kesäksi Hicksillä oli muita suunnitelmia, mutta kun niistä ei tullut mitään, ratkaisu oli jälleen Hauho.

Liikenneyhteydet ratkaisivat

Yksi haara yleisen kielitieteen tutkimuksessa Englannissa oli harvinaisten ja tuntemattomien kielten analyysi ja opiskelu. Hicksillä olisi ollut mahdollisuus lähteä töihin Afrikkaan, mutta sieltä olisi ollut hankala matkustaa nopeasti takaisin Englantiin, jos iäkkäät vanhemmat olisivat tarvinneet apua.

Niinpä Hicksin harvinaiseksi kieleksi valikoitui suomen kieli Suomen parempien liikenneyhteyksien vuoksi. Hän aloitti Oulun yliopiston englannin kielen laitoksella ylemmän palkkausluokan lehtorina vuonna 1968.

Työ Oulun yliopistossa kesti lopulta vuo-

Brittiläinen korostus erottuu juuri ja juuri Malcolm Hicksin puheesta.

teen 1986 saakka. Kääntäminen suomen kielestä englantiin alkoi kuitenkin lähes heti. Hicks tarkisti Oulun ja muiden yliopistojen tutkijoiden englanninkielisiä tekstejä ja käänsi väitöskirjoja ja niiden tiivistelmiä.

Hicksin puoleen kääntyivät aluksi erityisesti geologit ja maantieteilijät. Vuonna 1988 hänelle myönnettiin Suomen maantieteellisen seuran Ragnar Hult -mitali ”tunnustukseksi Suomen maantieteellisen tutkimuksen hyväksi tehdystä arvokkaasta käännöstyöstä”.

Hicks koki kääntämisen ”niin taloudellisesti kuin henkisesti” palkitsevammaksi kuin opettamisen ja vuonna 1986 hän perusti oman käännöstoimiston. Hänen käännöstoimistonsa oli itse asiassa ensimmäinen yritys, joka vuonna 1987 kokonaan asettui vuonna 1987 perustettuun Oulun teknologiakylään uusiin tiloihin.

- Se oli helppoa. Ystävät auttoivat kantaamaan työhuoneeseen pöydän, tuolin, sohvan, kirjahyllyn ja pienen tietokoneen. Hicks muistelee.

Uusi hengellinen koti

Hicks oli jo 8-vuotiaana aloittanut laulamisen anglikaanisen kotikirkkonsa kuorossa. Cambridgen yliopistossa hän lauloi oman collegensa kirkkokuorossa. Oulussa laulaminen kuitenkin aluksi jäi.

- En oikein tullut toimeen luterilaisen kirkon kanssa. Varsinkin Oulussa kirkon ilmapiiiri piispa Hannes Leinosen aikana tuntui minusta hyvin ankaralta, Hicks muistelee.

- Muistan hyvin kun sain tarkistettavakseni Suomen kuolintilastoista tehdyn väitöskirjan kieliasun. Siinä todettiin, että kuolleiden määrässä on piikki keväällä ja sen arveltiin johtuvan pääsiäisen surullisesta sanomasta. Ja minä kun olin jo anglikaanisessa kirkossa opinut, että pääsiäinen on kirkkovuoden iloinen juhla!

Ortodoksiseen kirkon oven Hicks avasi ensimmäisen kerran vuonna 1974. Hän sai komennuksen pitämään englannin kielen kurssia kesäyliopistossa Kajaanissa. Siellä hän tutustui isä Pentti Hakkaraiseen, Kajaanin ortodoksisen seurakunnan pitkäaikaiseen kirkkoherraan, hänen vaimoonsa Railiin ja opettajaksi valmistumassa olleeseen Markku Aromaan, joka vähän aikaa sitten jäi eläkkeelle Hämeenlinnan kirkkoherran tehtävästä.

- Heidän kanssaan keskustelin ja he veivät

Malcolm Hicksin mielipaikka kotona on lukunurkkaus omassa työhuoneessa.

minut kirkkoonkin.

Vuonna 1980 kolmikko majoittui Hicksin luona Oulussa, jossa he osallistuivat metro-poliitta Leon virkaanasettamisliturgiaan. Kirkkoon lähti myös majoituksen tarjonnut Hicks.

- Siellä oli komea kuoro. Minä ajattelin, että laulamaan pitää jälleen päästä. Otin yhteyden Oulun seurakunnan kanttoriin ja menin harjoituksiin. Ei seurakunnan kuoro aivan yhtä komeasti laulanut kuin maan kaikista, lähinnä kirkon eri kanttoreista virkaanasettamisliturgiaan koottu kuoro, mutta sille tielle minä jäin.

Hicks pysyi edelleen anglikaanisen kirkon jäsenenä. Siitä huolimatta hänen kaksi tyttärtään osallistuivat ortodoksiseen uskonnon-opetukseen. Vanhimman tyttären kristinopikoulun päättösliturgiassa vuonna 1990 Hicks ja hänen molemmat tyttärensä voideltiin ortodoksisen kirkon jäseniksi.

”Kyllä näinkin voi lukea”

Kaksi vuotta kirkkoon liittymisen jälkeen Hicks vihittiin lukijaksi pääsiäisyön palveluksessa. Lukijana hän on tullut tutuksi Oulun, Mikkelin ja nyt myös Kuopion ortodoksisen seurakunnan kirkkoissa, Pyhän Nikolaoksen katedraalissa, ja erityisesti Siilinjärvellä, jossa Hicks vaimoineen laulaa Eija Honkaselän johtamassa kirkkokuorossa.

- Minulla ei ole lukemiseen koulutusta, mikä kuuluu. Pappisseminaarissa lukemiseen opetetaan tietty melodia, joka on peräisin kreikan kielestä. Teksti ikään kuin tuotetaan suorana viivana. Pieni kiekkaus sallitaan, mutta tietyn kaavan mukaan, Hicks analysoi.

- Minulla on enemmän kielitieteilijän me-

todi. Kun näen lauseen, minä jäsenän sen heti päässäni. Tuo on subjekti, tuo on objekti, nämä sanat kuuluvat yhteen. Tämä kuuluu minun lukemisessani.

Hicks tähdentää, että lukija lukee kirkkokansan puolesta. Ihmisten on ymmärrettävä, mitä luetaan.

- Mikään epistolateksti ei ole tasapaksu. Siinä on kohokohtia ja tekstinosa, jotka johtavat kohokohtiin. Paavali oli aikamoinen kirjoittaja! Senkin pitää kuulua lukemisessa.

Hicks muistelee, miten ortodoksisen pappisseminaarin silloinen kanttorien koulutuksesta vastaava osallistui Mikkelissä palvelukseen, jossa hän oli lukijana.

- Kyllä näinkin voi lukea, hän sanoi palveluksen jälkeen. Kai se oli jonkinmoinen tunnus, Hicks nauraa.

Koti kirkon lähellä

Hicks on virallisesti eläkkeellä, mutta kääntämistä hän ei ole lopettanut. Tuorein käännös valmistui heinäkuussa.

Kuopio on ollut Hicksin ja hänen vaimonsa kotikaupunki puolentoista vuoden ajan. Mikkelissä sijainnut omakotitalo vaihtui kerrostaloasuntoon, jonka ikkunoista avautuu mahattava näkymä Kallavedelle.

Se oli yksi syy, miksi he päätyivät asuntoon. Toinen on, että asunto sijaitsee aivan kirkon lähellä. Kuorossa laulamisen ja lukemisen lisäksi Hicks osallistuu katedraalin ympäristön hoitamiseen.

- Se riittää minulle. Olen onnellinen, kun voin vähän auttaa.

Mauri Liukkonen

Ikuisesti palvova ihminen

Helmenkalastajana olen aina etsinyt kaikkea kaunista ja puhuttelevaa ihmiskunnan historialta. Kautta aikakausien ihmisillä on ollut tarve rukoilla ja ylistää jumaliansa. Tuosta tarpeesta on syntynyt lukematon määrä syvällisiä pohdintoja ihmisen vaelluksesta maan päällä. Meillä on käytössämme todellinen helmi kaikkien tekstien joukossa – Kiitosakatistos Luojaalle. Akatistoksen kautta kannamme Luojaalle kaikki ilomme ja surumme. Olen suositellut tekstiä ihmisille, jotka haluavat syventää hengellistä elämäänsä.

Haluan viedä teidät pienelle matkalle tuhansien vuosien päähän tutustumaan kahden erilaisen kulttuurin helmiin. Matkan aloittaa Egyptiläinen hymni yli 3000 vuoden takaa ja sitä seuraa intiaanipäällikön rukous.

”Sinä pyhä, sinä ikuinen ihmissuvun ylläpitäjä, aina altis virvoittamaan kuolevaiset henkiin, sinä joka osoitat äidin suloista lempeyttä kohtalon kolhimille onnettomille! Ei päivää, ei yhtä levonhetkeä, ei silmänräpäystä luiskahda ohi suojelukseltasi, jolla hoi-vaat ihmisiä maalla ja vesillä, karkotat elämänmyrskyt, kurkotat pelastavaa kättä, jolla itse purat auki kohtalonlankojen selvittämättömät sotkut, tynnyttät kuohuvat kasvuvaiheet ja pidätät tähtien turmiolliset kulkusuunnat! Sinua palvovat taivaalliset ja maanalaiset jumalat, sinä kierrätät maata, sinä sytytät auringon valon, sinä hallitset maailmaa, astut Tartaroksen laelle! Sinulle tähdet vastaavat, sinulle vaihtuvat vuodenajat, sinua jumalat juhliivat, sinua alkuaineet palvelevat! Sinun viittauksestasi ilmat hengittävät, pilvet ruokkivat pelloja, siemenet itävät, oraat ver-sovat! Sinun korkeuttasi linnut kavahtavat

halakoessaan taivasta, ja villieläimet jotka har-
hailevat vuoristossa, ja käärmeet jotka ma-
kaavat piiloissaan, ja syvyyden otukset joita
meri tuudittaa! Mutta minun henkeni on lii-
an heikko laulamaan kiitostasi, liian köyhä
hyvyydestä, tuomaan sinulle uhreja, minulta
puuttuu sanojen täyteys kertoakseni, mitä
sinun korkeudestasi aavistan. Siihen eivät
riittäisi tuhannetkaan suut, ei tuhannetkaan
kielet, ei uupumattoman puheen ikuinen
virtakaan! Siksi tyydyn olemaan vain hurskas
kerjäläinen: ikuisesti tahdon säilyttää sinun
jumalalliset kasvosi ja kaikkein pyhimmän
olemukseksi sydämeni sisimmässä ja silmie-
ni edessä!”

”Sinä olet pelastuksen suuri Jumala, Sinä ra-
kastat niitä jotka sydämestään uskovat sinuun
eivätkä missään hädässä ja vaarassa Sinua

jätä. Sinä annat kotkan kohota aurinkoon,
koska annat sille rohkeutta lentää. Sinä annat
rohkeutta minullekin, koska vereni hehkuu
Sinun suuren maailmansielusi säkenistä! Tun-
nen ylläni Sinun siipesi, siipiesi lämpimät,
väljät liepeet suojelevat minua. Sinä annat
suunnan muurahaisten poluille, teet hedel-
mällisiksi hevoset ja sonnit, lainaat henkäyk-
sesi kaikille olennoille, koska rakastat kaikkia
ja olet kaikkien kumppani. Sinä olet tehnyt
maan pyhäksi niin kuin ruumiinikin, siksi
tahdon pitää maan pyhänä Sinun nimessäsi,
kunnioittaa jokaista ruohonkortta ja kukkia
ja puita. Kaiken elävän kunnioittamisesta sie-
luni kasvaa ja aurinkosi ja kuusi rytmisissä ruu-
miini vahvistuu! Rakastan Sinua, suuri Henki,
anna minulle armo, että näkisin kaikki ihmi-
set veljinäni. Iankaikkisesta iankaikkiseen
Sinä olet se, joka saa päivän paistamaan ja
lähettää sateen, joka virkistää henkiin maan
ja ihmiset ja eläimet. Minä tottelen salattuja
käskyjäsi, minä olen Sinun, nyt ja aina!”

KATI PARPPEI

Tuhansien vuosien takaa kaikuu ihmisten
ylistys Luojaalle. Kaikkina aikoina eläneet ih-
miset ovat halunneet kiittää Luojaansa kai-
kesta tämän maan kauneudesta. Meillekin
luomakunnan suloisuus voi olla kuin vilpoi-
nen päivä sadekausien välissä. Mekin juom-
me silmillämme luomistyön kauneutta. Kuun-
telemme korvillamme lintujen riemujuhlaa.
Miten vahvalta ja hyvältä ja turvalliselta tuok-
suu maa ja kaikki mitä siinä kasvaa.

Nöyrästi rukoillen pyydämme Jumalaa siunaa-
maan kaikkia meitä, siunaamaan maata ja
kansaamme. Jumala on kanssamme kaikkial-
la maailmassa nyt ja aina ja iankaikkisesti.

Pappismunkki Johannes Parviainen

Mitä on rukous?

Rukous on keskeinen osa kristillistä uskoa, se on mielen puhetta Jumalalle.

Pyhä Johannes Damaskolainen opettaa rukouksen olevan sielun noususta Jumalan puoleen tai pyyntö saada Jumalta soveliaita lahjoja. Filadelfian metropoliitta Teoleptos on todennut rukouksen olevan mielen keskustelua Jumalan kanssa, rukoussanoja joihin liittyy mielen täydellinen keskittyminen Jumalan katselemiseen.

Raamatussa puhutaan rukouksen lähtevän sielusta tai hengestä, mutta useimpien kuitenkin sydäimestä. Sydän rukoilee ja jos se on kaukana Jumalasta, rukouksen ilmaisutapakin on turha. Rukouksen perusta on nöyryys, sillä *"emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla"* (Room. 8:26). Raamattu opettaa myös, että *"se joka itsensä alentaa, se yllennetään."* (Luuk. 18:9-14). Kun pyrimme rukouksissa vilpittömin mielin Jumalan yhteyteen, silloin pääsemme Häntä lähelle ja saamme ottaa vastaan hyvät lahjat, jotka Hän varmasti antaa meille. Rukous on korkein kaikista hyveistä, koska se on puhdas ja lähestyy Jumalaa. Rukous on sävyisyyden ja lempeyden kasvatti. Rukous on ilon ja kiitoksen tuote, se torjuu murheen ja alakuloi-suuden.

Kristillinen rukous on liittosuhde Jumalan ja ihmisen välillä Kristuksessa. Se on Jumalan toimintaa ja ihmisen toimintaa. Se lähtee Pyhästä Hengestä ja meistä, kokonaan suuntautuneena kohti Isää Jumalaa ja yhteydessä ihmiseksi tulleen Jumalan Pojan inhimilliseen tahtoon. Voimme rukoilla omasta puolestamme, mutta voimme myös esirukoilla lähimmäistemme ja Jumalan apua tarvitsevien puolesta.

Pyhä Gregorios Siinailainen opettaa, että *"Aloittelijoille rukous on kuin sydäimestä kohoava riemun tuli, täydellisten sieluissa se taas vaikuttaa kuin tuoksuva valo. Rukous on myös apostolien saarnaa, uskon toimintaa tai pikemminkin uskoa itsessään – usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan"* (Hepr.

11:1) – käytännössä toteutettua rakkautta, enkelimäistä liikettä. Se on ruumiittomien olentojen voima, työ, riemu, se on Jumalan evankeliumi, sydämen varmuus, pelastuksen toivo, puhdistuksen merkki ja pyhyiden vertauskuva, se on osoitus Jumalan syvästä tuntemisesta, kasteen armon ilmentymä, puhdistava kylpy ja Pyhän Hengen pantti. Rukous on myös riemua Jeesuksesta, sielun iloa ja Jumalan laupeutta, se on sovituksen merkki, Kristuksen sinetti, henkisen auringon säde, sydänten aamunkoitto, kristillisen uskon vahvistus, todiste sovituksesta Jumalan kanssa. Rukous on Jumalan armoa ja viisautta – tai paremminkin viisauden itsensä alkua – ja sen kautta Jumala ilmestyy meille. Rukous on munkkien työtä, se on vaikenijoiden elämäntapa ja koko vaikenemiskilvoituksen parusta, enkelielämän merkki. Mutta miksi olisin monisanainen? Rukous on *"Jumala, joka kaikissa kaiken vaikuttaa"* (2 Ms. 7:1), sillä

Isä, Poika ja Pyhä Henki toimii yhtenä ja saa kaiken aikaan Jeesuksen Kristuksen kautta.

Pyhän Basileios Suuren mukaan rukoukseen täytyy kuulua ylistys, kiitos, synnintunnustus ja pelastuksen anominen. Pyhä Edessan piispa Teodoros opettaa, että rukouksessa kiitämme saamistamme hyvyyksistä, anomme rikkomustemme anteeksi antoa ja voimaa edessä olevaan kilvoitukseen. Ilman Jumalan apua ei sielu näet kykene tekemään mitään. Rukous myös yhdistää meidät Häneen, jota kaipaamme, suo meidän nauttia Hänestä ja suuntaa koko tahdonvoimamme Häneen. Tärkein tavoitteemme onkin saada tahtomme kokonaan suunnatuksi juuri näihin asioihin. Myös kyynelillä on suuri voima: Ne lepyttävät Valtiaan antamaan anteeksi hairahduksesta, puhdistaa meistä aistinautintojen tahrat ja siivittävät pyrkimyksemme korkeuksiin.

Piispa Arseni

Marika Nissinen
sai pyhän Maria
Hatsinalaisen
ikonin lahjaksi
kirkkoonliittymisen
päivänä.

TUOMAS KALLONEN

Nimellä kutsuttu

Kirkkoon liittyvä aikuinen kohtaa kiehtovan kysymyksen: Mikä on minun nimeni?

Suomessa on 27 665 Marikaa. Lähes kaikki ovat 20–50-vuotiaita, useimmilla Marika on toinen nimi. Yksi heistä on outokumpulainen Aira Marika Nissinen, 39. Hänen liittyttyä ortodoksiseen kirkkoon, nimi muuttui hengelliseksi suhteeksi – pyhään Maria Hatsinalaiseen.

Vuonna 1977 marraskuun alku oli aurinkoinen. Pikku-Marikan tie maailmaan oli traumaattinen. Minuuteista tai sekunneista oli kiinni, ettei synnytyksessä käynyt huonosti niin äidille kuin lapselle.

Kasvot ylöspäin ja jalat puristuksissa syntynyt vauva selvisi mustelmilla ja väänntyneellä nenällä. Fysioterapialla jalatkin saatiin vahvistumaan. Aivojen hapenpuute ja kehitysvamma olivat kuitenkin lähellä.

Tytön ensimmäiseksi nimeksi tuli Aira, isän nuorena kuolleen äidin mukaan. Suvussa oli paljon Marioita. Nimi kääntyi 70-luvulla suosittuun Marika-muotoon, ja siitä tuli kutsumanimi.

– Lapsena olisin halunnut olla Satu tai Laura. Kerhossa ja koulussa en tuntenut ketään Marikaa.

– Äiti muistutti, että Maria-nimi tulee Raamatusta. Nimellä haluttiin suvussa vaalia kristillistä perinnettä. Minuun juurtui jo lapsena ajatus, että nimi ilmaisee perheen arvoja, Marika pohtii.

Kolme rakasta nimeä

Omien lasten, Annan, 17, ja Jussin, 15, nimenäminen osoittautui vaikeaksi.

– Ajattelin, että mistä minä tiedän heidän nimensä? Kysyin asiaa lopulta rukouksessa, ja esikoisen nimi Anna tulikin kuin vastauksena siihen.

Nimi muistutti luterilaisen Marikan ortodoksisesta sukuhaarasta. Anna-mummo oli kasvattanut Marikan isän tämän äidin kuoltua. Myös Marikan elämässä suojärveläinen Anna, karjalankielinen harras ortodoksi, oli vaikuttava hahmo.

– Aloin jo nuorena pohtia ortodoksiseen kirkkoon siirtymistä. Riparin sijasta olisin halunnut mennä ortodoksiselle kriparille, mutta en uskaltanut vielä kertoa toiveistani.

– Luin lukioiästä alkaen paljon ortodoksista kirjallisuutta, mutta kirkon kynnyksen ylittä-

miseen olisin tarvinnut jonkun kaverin.

Kymmenen vuotta sitten Marikan perhe kohtasi raskaan menetyksen. Syksyllä 2006 oli alettu yhdessä odottaa perheen kolmatta lasta. Vaikka jo ultraäänessä havaittiin sydämen epätavallisen hidas lyöntitiheys, vanhemmat toivoivat viimeiseen asti, että pienen elämä olisi lääketieteen pelastettavissa.

Luontoa ja veneilyä rakastavan perheen kuopus sai nimekseen Kaisla. Heille annettiin yhdeksän kuukautta ja kolme päivää pitää Kaisla-tyttöä luonaan, ennen kuin hänen elämänsä taipui ja katkesi äitienpäivän edellä.

Kirkon ovi avautuu

Lidija syntyi Pietarissa 1874 varakkaan kaupiaan Leljanovin perheeseen. Isä haaveili tytärtään kaupungin aatelisiin seurapiireihin ja hyvään avioliittoon, ehkä jopa siniveriseen sukuun. Kasvatukseen kuului etiketin virheetön hallinta, kielet, runous, musiikki.

Yksin Jumala tiesi, että Lidijan jalat kantaisivat 16 vuotta, ja sen jälkeen häntä kantaisi vain rukous. Lidijasta tulisi kärsivä ihminen, joka kantaisi kärsimyksensä tyynesti ja Juma-

laa kiittäen. Hänestä tulisi monien murheel-
listen lohduttaja, myös suomalaisen Marikan,
joka kääntyisi hänen puoleensa yli sata vuot-
ta myöhemmin.

Marikan ja Lidijan tiet eivät kohdanneet
vielä vuosiin, mutta rukous yhdisti heitä. Myös
Marikaa rukous auttoi raskaiden aikojen yli.

– Menetyksen kipu koetteli monia ihmis-
suhteita, mutta suhde Jumalaan ei onneksi
katkennut. Rukous on kanava, joka toimii
molempiin suuntiin. Pyysin apua ja myös sain
sitä Jumalalta.

Marikan rinnalle löytyivät lopulta tarvitta-
vat kulkijat hänen lähestyessään ortodoksis-
ta kirkkoa.

– Tätini kääntyi ortodoksiksi, siinä vahvistui
myös oma pitkäaikainen haaveeni. Serkkuni
Hannen kanssa kävimme keskusteluita. Hän
kannusti liittymään ja lupautui kummiksi.

Yhteydenotto pappiin käynnisti nopeasti
etenevän tapahtumien ketjun. Ensimmäistä
keskustelua seurasivat säännölliset kohtaa-
miset, tutustuminen seurakunnan jumalan-
palveluksiin, tiistaiseuraan ja kirkkokuoroon.

Suuren viikon edellä Marika osallistui katu-
muksen sakramenttiin, ja suuren lauantain
liturgiassa hänet liitettiin ortodoksiseen kirk-
koon mirhavoitelun sakramentissa.

– Minulle oli tärkeää, että koko perheeni
oli läsnä. He ovat tukeneet minua alusta asti,
Marika kiittää.

Monissa seurakunnissa on katekumeeni-
kurssi kirkkoon liittyville. Taipaleen seura-
kunnassa ei tällaista ollut tarjota.

– Se ei haitannut. Sain hyvää yksilöllistä
ohjausta kirkon oppiin ja elämään, papin kans-
sa keskustellen, ortodoksisuus tutuksi -luen-
noilla ja talven kinkereillä, Marika luettelee.

– Myös seurakuntalaiset ovat ottaneet mi-
nut sydämellisesti vastaan ja neuvovat aina
kun kysyn. Ortodoksinen perinne on niin ri-
kas, että siinä on vielä hirveästi opeteltavaa.
Mutta tunnen jo olevani kotona, aivan kuin
olisin aina kuulunut tänne!

Pyhä Maria, kärsivien lohduttaja

Mitä tapahtui nuorelle Lidijalle? Hänen elä-
mänsä mullistui 16-vuotiaana. Vakavan ai-
vonkalvontulehduksen jälkitautina hän sai-
rastui parkinsonintautiin.

Rikkaan perheen lapsena hän sai aikansa
parhaan hoidon Venäjällä ja Euroopassa,
mutta mikään ei auttanut. Ainoa asento, jos-
sa hän ei tuntenut sietämätöntä kipua, oli se-
lällään maaten. Vähitellen hänen ruumiinsa
jäykistyi ja kuihtui, jäsenet lakkasivat toimi-
masta ja surkastuivat, kasvot muuttuivat il-
meettömiksi ja puhe hidastui. 35-vuotiaana
hän oli jo täysin liikuntakyvytön.

Lidija asui veljensä perheen luona Hatsi-

NIMENANTO ORTODOKSISESSA KIRKOSSA

Suomessa ortodoksinen nimi- ja nimenan-
toperinne on heikentynyt valtakulttuurin
vaikutuksesta. Sen keskeisimmät piirteet
ovat edelleen voimissaan.

Kaste ei ole nimenantotoimitus vaan
kirkkoon liittäminen, ja siinä ihmisellä on
jo oltava nimi. Vanhan perinteen mukaan
lapselle annetaan nimi kahdeksantena päi-
vänä syntymästä. Pappi lukee nimenanto-
rukoukset yleensä perheen kodissa.

Tätä perinnettä on hyvä suosia; lapsi tar-
vitsee nimen ensipäivistään alkaen. Usein
nimenantorukoukset jäävät toimitettaviksi
kastepäivään, jolloin kastetoimitus alkaa
nimenannolla.

Vanhastaan ortodokseille on annettu
vain yksi nimi. Edelleenkin se riittää mai-
niosti. Lapselle on mahdollista antaa toi-
nen ja kolmaskin nimi, jos vanhemmat niin
toivovat.

Niin kutsuma- kuin muissa nimissä ei
kannata hakea erikoisuutta erikoisuuden
vuoksi. Samalla on kannatettavaa rikastaa
nimiperinnettä ortodoksisilla nimillä, ku-
ten Anastasia, Pelagia, Anttoni tai Dimitri,
pelkäämättä niiden erilaisuutta.

Ortodoksisella kirkolla on oma kalenteri,
jossa jokaisena päivänä muistellaan tiettyjä
kirkon kunnioittamia pyhiä. Suomessa käy-
tettävä kirkkokalenteri noudattelee läntistä,
gregoriaanista ajanlaskua, joka poikkeaa
esimerkiksi Venäjällä käytettävästä juliaa-
nisesta ajanlaskusta. Pyhien muistopäivillä
on eroa 13 päivää kalenterien välillä.

Jokaiselle lapselle annetaan nimen ohel-
la taivaallinen esirukoilija eli suojeluspyhä,
jonka nimeä hän kantaa. Vähintään yhden
nimistä, mielellään kutsumanimen, tulisi
olla sellainen, että sitä vastaava pyhä on
löydettävissä ortodoksisesta kalenterista.
Vanhassa perinteessä lapsi sai nimen syn-

tymäpäivänään muisteltavan pyhän mu-
kaan.

Pappi keskustelee nimestä etukäteen
perheen kanssa ja etsii yhdessä heidän
kanssaan sopivan suojeluspyhän. Vaikka
samannimisiä pyhiä on kalenterissa usein
monia, esimerkiksi Johanneksia, saa lapsi
vain yhden suojeluspyhän ja nimipäivän.
Tällöin usein valitaan pyhistä se, jonka
muistopäivä on lähimpänä lapsen synty-
mäpäivää. Perhe voi myös valita pyhistä
sellaisen, jonka se kokee itselleen lähei-
seksi.

Nimenannosta lähtien ortodoksi viettää
nimipäiväänsä oman suojeluspyhänsä
muistopäivänä, joka yleensä on eri kuin
yleisen nimipäiväkalenterin mukainen ni-
mipäivä. Kummien ja vanhempien tehtä-
vänä on huomioida lapsen ortodoksinen
nimipäivä, joka on mainittu kastetodistuk-
sessa.

Nimipäivä on ortodokseilla ollut perin-
teisesti merkittävämpi juhla kuin syntymä-
päivä. Mahdollisuuksien mukaan silloin,
tai lähipäivinä, osallistutaan liturgiaan ja
ehtoolliseen.

Oman pyhän ikoni kannattaa hankkia
lapselle jo varhain; se tekee pyhän lähei-
semmäksi. Päivittäisissä aamu- ja iltaruko-
uksissa oman suojeluspyhän puoleen
käännyttään rukouksella: *"Rukoile Jumalaa
minun puolestani pyhä (nimi). Minä har-
taasti käännyn sinun puoleesi, sinä joutuisa
auttajani ja sieluni esirukoilija."*

Suojeluspyhä kulkee elämässä mukana
kristillisen kilvoituksen esikuvana, autta-
jana ja esirukoilijana. Pyhien elämäkertoja
on julkaistu Synaksarion - kirjasarjassa,
jonka päiväkohtaiset tekstit ovat myös kir-
kon nettisivuilla luettavissa.

Pastori Tuomas Kallonen

nassa. Myös hänen sisarensa auttoi hoidossa.
Lidija vietti päivänsä rukoillen, ja hänen huo-
neensa alkoi muistuttaa kirkkoa lukuisine
ikoneineen.

Kohta Lidijan valoisa olemus alkoi vetää
puoleensa kaupungin uskovia naisia, jotka
kokoontuivat hänen luokseen rukoilemaan
ja lukemaan pyhiä kirjoituksia. Lidija eli käy-
tännössä luostarielämää pienessä keljassaan.
Oliko hän kahlittu vuoteeseensa ja suljettu
ulos maailmasta? Itse hän koki olevansa va-
paa siteistä maailmaan, joka myrskysi keljan
ulkopuolella.

Lidijan kilvoitus ajoittui Venäjän vallanku-
moukseen ja uskontovastaisen Neuvosto-
järjestelmän alkuvuosiin. Monet etsivät epä-
varmoina aikoina ohjausta ja lohdutusta. Li-
dijasta tuli laajasti tunnettu hengellinen oh-
jaaja vasta, kun hänet vuonna 1922 vihittiin
nunnaksi nimellä Maria.

Ottettuaan kymmenen vuoden ajan vastaan
murheellisia, hänet vangittiin 1932 maanlaa-
juisessa munkkien ja nunnien pidätyskam-
panjassa. Hänellä tehtiin kidutuksiin rinnas-
tettavia lääketieteellisiä kokeita, joiden seu-
rauksena hän menehtyi 4. huhtikuuta. Myö-

hemmin kirkko julisti hänet pyhäksi, ja muistelee häntä hänen kuolinpäivänään.

Lempeä ja luja johdatus

- Pyhä Maria Hatsinalainen. En tiedä mistä se nimi nousi. Tiesin hänestä vain nimen, Marika muistelee.

Kysymys suojeluspyhästä tuli esiin keskustelussa papin kanssa. Kirkkoon liittyvä saa oman suojeluspyhän ja sitä vastaavan kirkollisen nimen. Lapsen kohdalla valinnan tekevät vanhemmat, mutta aikuinen pohtii itse: kuka on minun pyhäni? Kehen haluan kiinnittyä nimeni ja rukousyhteyden kautta?

- Löysin joukon pyhiä Marioita. Vertailin heidän elämäkertojaan, etsin vahvoja ihmisiä, yleviä ominaisuuksia – minkälainen itse haluaisin olla, Marika muistelee.

- Mutta kohta jo häpesin ajatuksiani. Mikä minä olin arvioimaan pyhiä? En pystyisi samaan kuin yksikään heistä, en yhteenkään rohkeaan tekoon.

- Lopulta käännyn rukouksessa Jumalanäidin puoleen ja pyysin: valitse sinä minulle Maria, sellainen joka juuri minulle sopii.

Samalla tavalla vastustamattomasti kuin esikoisen nimeä etsiessä, alkoi nimi nytkin pyöriä Marikan mielessä.

- Löysin netistä pyhän Maria Hatsinalaisen elämäkerran ja ajattelin pettyneenä: Eikö hän ollut tämän enempää? Pieni hentoinen nainen, joka menetti kaiken. Miten hän voi olla niin pyhä?

- Samassa mieleeni tulvi ajatuksia ja tunteita: olen sairaanhoitaja, joka hoitaa saman-

laisia liikuntakyvyttömiä ihmisiä. Olisin itse voinut vammautua syntymässäni. Elämän kolhuissa mieleni olisi voinut särkyä.

- Niin samastuin ensin Marian heikkouteen ja särkyneisyyteen. Minut valtasi hellyys häntä kohtaan. Sittemmin minulle alkoi valjeta, millainen voima oli hänen jatkuvassa rukouksessaan.

Marialta oli viety kaikki, mutta hän oli saanut enemmän. Marika alkoi kunnioittaa Marian valoisaa elämänvoimaa, kykyä lohduttaa vaikka itse kärsii. Pyhä Maria Hatsinalainen alkoi tuntua koko ajan läheisemmältä.

- Minusta tuntui, että pyhä Maria johdatti minut lempeästi mutta lujasti luokseen. Lähestyessään ehtoollismaljaa Marika lausuu kirkollisen nimensä: Maria. Se on hänen oma nimensä, ja samalla nimi joka liittyy hänet pyhien perheeseen. Pyhä Maria Hatsinalainen, marttyyrinristi kädessään, tervehtii häntä kodin ikoninurkasta.

- Pyydän päivittäin pyhältä Marialta voimia toteuttaa omaa kutsumustani: kohdata ihmisiä kunnioittavasti, vaalia kiireen keskellä läsnäolon, hellyyden, sydämellisyyden hetkiä. Pyydän kykyä lohduttaa potilaita ja omaisia.

Lidija Leljanova vihittiin elämänsä loppupuolella nunnaksi nimellä Maria.

- Usein tunnen olevani tosi kaukana esikuvastani. On huonoja hetkiä ja päiviä. Mutta aina voin pyytää anteeksi ihmisiltä. Ja voin luottaa Jumalan armeliaisuuteen.

Vuosi sitten Marika viimeisteli ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ”vanhusten osallisuuden vahvistamisesta kuntouttavassa virkistystoiminnassa”.

- Haluan edistää hoitokulttuurissa yhteisöllisyyttä, välittämistä ja rakkautta. Ettei kenenkään elämä kutistuisi sängyn pohjalle. Että eläisimme toistemme rinnalla loppuun asti.

Pyhä Maria hymyilee ikonista valoisaa hymyään – ja jatkaa työtään.

Pastori Tuomas Kallonen

Mitä on pelastus?

Miten ihminen voi pelastua? Pyhittäjä Feofan Erakko (1815–1894), joka tunsikin hyvin kirkkoisien ajattelun, esittää asian toisin sanoin ja kysyy: ”Mitä on hengellinen elämä?” Pelastus eli ihmisen hengen uudistuminen merkitsee astumista hengelliseen elämään.

Syntiinlankeemuksessa sydämeen asettui sisäinen levottomuus ja epäjärjestys, joka ei ollut ihmisen alkuperäinen tila. Tästä johtuen jokainen joutuu kokemaan kärsimyksiä ja koettelemuksia ja rikkoo helposti Jumalan tahtoa vastaan, vaikka on yhä Jumalan kuvaksi luotu.

Siitä huolimatta Jumala rakastaa sisäiseen epäjärjestykseen joutunutta ihmistä. Jumalan Poika syntyi puhtaaksi ihmiseksi, jotta jokainen, joka pukeutuu Kristukseen, voisi puhdistua ja tulla hänen kaltaisekseen. Tämä voi toteutua kirkon yhteydessä.

Pelastus on elämän päämäärä

Jumalayhteys sai alkunsa, kun kolmiyhteinen Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen ikuista elämää varten. Luojamme tahto on, että jokainen ihminen elää niin lähellä häntä, että voi katsella häntä, tuntea hänet, rakastaa häntä, kunnioittaa häntä ja elää hänen pyhän tahdonsa mukaan.

Aadamin ja Eevan lankeemusta, vapaan tahdon valintaa, seurasi karkotus paratiisista. Näin ihmiset menettivät hengessään yhteyden Jumalaan ja sisimmän luonnollinen järjestys särkyi: henki ei enää hallitse sielua ja

ruumista. Sisimmän valtaistuimelle nousivat himot, joiden mukaan eläessään ihminen ei voi periä Jumalan valtakuntaa (Gal. 5:20-21).

Pelastus on paluuta Jumalan luo

Pyhittäjä Feofan muistuttaa, että synnin sairaus voidaan kukistaa taistelemalla sitä vastaan: maahan kaatuneen pitää nousta ylös ja pimeyteen vajonneen tulee rientää kohti Jumalaa. Ihminen voi palata Jumalan yhteyteen vain, jos hengen valta palautetaan sydämeen ja ihminen irtaantuu himojen orjuudesta eli palaa uskoon ja uskonmukaiseen elämään.

Pelastus ei ole kuitenkaan langenneen ihmisen omassa vallassa, vaikka ihmisellä on vastuu pelastuksestaan: eksynyt ei tunne tietä eikä voi pakottaa Valtistaan etsimään häntä. Jokaisen on ensin yhdistyttävä Jumalan kanssa, jotta voisi astua oikealle tielle ja seurata sitä.

Siksi pelastukseen tarvitaan Jumalan Poika, joka ottaa vastaan etsivän ihmisen, antaa synnit anteeksi ja valaisee mielen Jumalan armolla. Juuri tätä varten Jumalan Poika Jeesus Kristus syntyi ihmiseksi, kärsi, kuoli ristillä, nousi kuolleista ja nousi taivaaseen. Tämän tehtyään hän lähetti Pyhän Hengen, sillä pelastus ei voi toteutua, ellei ihmiseen asetu asumaan Jumalan Henki.

Pelastukseen, matkaan Jumalan luo, liittyy Jumalan tahdosta myös ihmisen oma pyrkimys eli taistelu himojen karkottamiseksi ja kukistamiseksi, koska ikuinen pelastus saavutetaan vapaasta tahdosta.

Nämä seikat, Jumalaan yhdistymisen ja ihmisen oman pyrkimyksen välttämättömyys, johdattavat pelastusta etsivän sekä kirkon yhteyteen että sisäisen eli hengellisen työskentelyn äärelle.

Yhteys kirkkoon ja sakramentteihin

Pyhittäjä Feofan korostaa, että yhdistyminen Jumalaan saa alkunsa kasteessa, kun langennut puetaan kasteessa Kristukseen ja hänelle annetaan mirhavoitelussa Pyhän Hengen lahjan sinetti.

Kasteessa ja mirhavoitelussa annettu Pyhän Hengen armo voi lisääntyä, kun ihminen kasvaa Jumalan tuntemisessa ja hänessä vahvistuu pyrkimys kohti Jumalaa ja kun hän tulee pyhässä ehtoollisessa osalliseksi Kristuksesta. Pelastusta etsivälle ihmiselle sakramentit eivät ole pelkkä ulkoinen rituaali, vaan Jumalan armon salaisuuksia, jotka johdattavat sisälle jumalalliseen elämään.

Tästä syystä voidaan sanoa, että osallisuus Kristukseen toteutuu ainoastaan kirkossa, sillä pyhät mysteerit eli sakramentit on annettu kirkolle. Niiden kautta ihmiseen valetaan jumalallinen voima, jota hän tarvitsee voidakseen kulkea koko matkan ikuisen pelastukseen asti. Jumalan armo toimii salaisella tavalla ihmisessä, joka tulee uskoen ja katuen kirkon ja pyhien lahjojen osallisuuteen.

Pelastus on kilvoittelua

Paluusta Jumalan luo alkaa kilvoittelu eli taistelu himoja vastaan. Armon yhteyteen tuleminen voi tapahtua jo lapsena tai myöhemmällä iällä, mutta siihen on myös kasvettava ja siinä on edistyttävä. Siksi ihmisen tulee elää niin, ettei hän tukahduta saamaansa armoa, vaan elää hänelle uskotun tehtävän mukaan (Luuk. 19:11-27).

Kun Jumalan Henki herättää ihmisen ja ojentaa hänelle hyvän sanoman, ihmisen tehtävänä on tarttua tähän lupaukseen, ei ainoastaan kerran, vaan koko elämänsä ajan. Jumala ei pakota ketään yhteyteensä.

Kunnia ihmisen pelastuksesta kuuluu Kolmiyhteiselle Jumalalle, mutta lisäksi tarvitaan katumusta ja uskoa Jumalan pelastavaan tahtoon ja armoon sekä valmiutta elää uskon mukaan. Ihmisen pyrkimys pelastukseen ei ole Jumalan armon vastaista, vaan nimenomaan armon mukaista.

Feofan viittaa evankeliumitekstiin, jonka mukaan kallisarvoisen aarteen löytänyt mies myi kaiken ja osti aarteen sisältäneen pellon (Matt. 13:44-46). Kaiken myytyään mies sai osakseen aarteen (yhteyden Jumalaan). Siksi jokaisen, joka tahtoo saavuttaa taivasten valtakunnan, on irtaannuttava siitä mikä erottaa hänet Jumalasta ja antauduttava Jumalan armon toiminnan varaan.

Oikeanlaisen innon Jumalaa ja pelastusta kohtaa saa aikaan Pyhä Henki. Puhdas hengellinen into pysyy yllä, jos ihminen ei sammuta sitä ja pyrkii suuntaamaan mielensä ja tahtonsa kohti Jumalaa. Tämä edellyttää Jumalan tahdon mukaisia valintoja, mutta myös katumuksen murhetta. Ikuista pelastusta tavoittelevan, vielä matkalla olevan, tulee antaa itsensä Jumalalle mukautumatta tämän maailman menoon (Room. 12:1-2). Tappion jälkeenkin on jatkettava kilvoitusta. Siihen ohjaa katumuksen sakramentti.

Pelastus on matka

Pelastus merkitsee uudestisyntymistä. Se toteutuu Jumalan armon vaikutuksesta, kun ihminen pyrkii kohti Jumalaa. Jumalan valmistama pelastus on täydellinen, mutta ihmisessä se tulee täydelliseksi vasta, kun matka on kuljettu perille saakka. Pelastuksen hyvä hedelmä kasvaa Jumalan rakkauden sytyttämissä ihmisissä, mutta vaatii kärsivällisyyttä. Siksi uudestisyntyminen on myös kilvoittelua: ihminen on sekä uudistettu että jatkuvaa sisäistä uudistumista tarvitseva. Pyhä apostoli kuvaa tätä uutta syntymää, joka koskee koko luomakuntaa, myös synnytystuskina (Room. 8:22-23).

Pelastuksen kasvun luon-

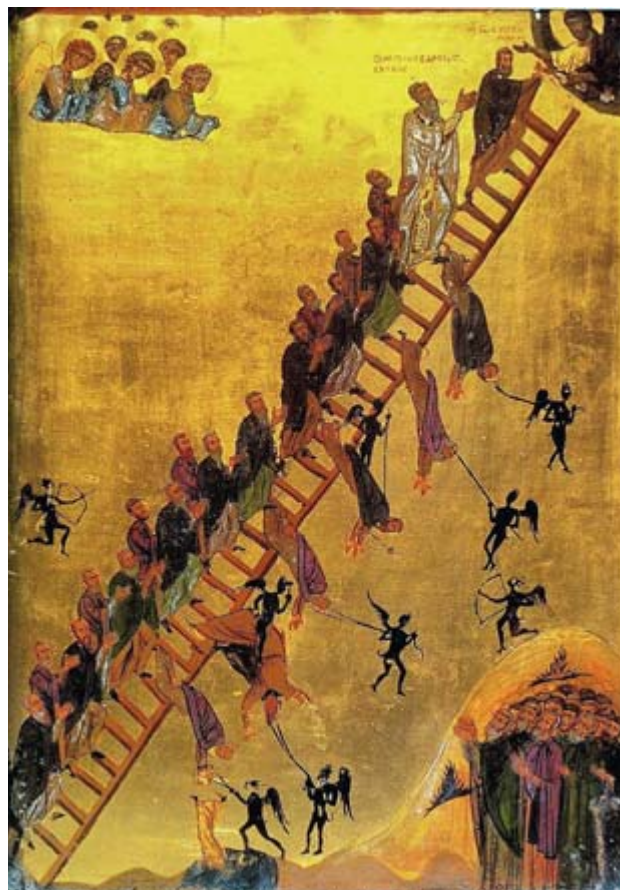
teen vuoksi pelastus merkitsee kirkon ja pyhien sakramenttien osallisuudessa pysymistä, rukouksen opettelemista, lakkaamattomassa rukouksessa vahvistumista, hengellisten asioiden mietiskelyä ja Jumalan tahdon mukaiseen elämään pyrkimistä.

Pelastus merkitsee myös osallisuutta kirkon elämään pyhissä palveluksissa, paastoamista ja kilvoittelua maailmassa tai luostarissa, oman rippi-isän kanssa sovitun rukoussäännön opettelua, katumusta ja anteeksi pyytämistä, kamppailua ja taistelua, ehtoolliselle valmistautumista ja Jumalan armovoiman vastaanottamista, lähimmäisistä huolehtimista ja paljon muuta ihmisille annetun tehtävän ja elämäntilanteen mukaan.

Kolmiyhteinen Jumala rakastaa luotuaan ja tahtoo uudistaa hänet hengellistä elämää varten. Hengellisen uudistumisen tarve osoittaa, että pelastus on kokonaisvaltaista hengellistä elämää ja ajallisen elämän mittaista vaeltamista Herran yhteydessä. Siksi pelastus on Jumalan siunaama pyhä ja katumuksellinen matka kirkon yhteydessä ja viimein, pitkän matkan jälkeen, ikuista iloa kolmiyhteisen Jumalan valossa.

Pastori Marko Mäkinen

Piispa Feofanin opetukseen voi tutustua muun muassa teoksesta *Mitä on hengellinen elämä?* (Valamon luostari 1987)

Johannes Siinailaisen "Portaat".

Kirkon omat opinnot

Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampuksella koulutetaan ortodoksisen kirkon työntekijöitä. Tutkintoon kuuluvat soveltavat opinnot suoritetaan Ortodoksisella seminaarilla. Tämän lisäksi kirkko työnantajana vaatii kirkon omia opintoja niiltä, jotka haluavat kirkon vakituiseen papin tai kanttorin toimeen.

Vuoden 2014 kirkolliskokouksen päätöksen mukaan kirkon omat opinnot koskevat kaikkia kirkon työntekijöitä. Saman päätöksen mukaan hengellisen työntekijöiden (papit ja kanttorit) osalta toimiin vakinaistaminen tapahtuu vasta kun toimen haltija on suorittanut säädetyt kirkon omat opinnot (papit 40 op, kirkkomuusikot 20 op).

Vuonna 2016 Kirkollishallitus linjasi, että kirkon omat opinnot veloitetaan kaikilta vuonna 2016 ja sen jälkeen aloittaneilta

opiskelijoilta. Ammatillisia pätevyitymisopintoja suositellaan myös aikaisemmin aloittaneille, sillä niiden katsotaan olevan tärkeä osa työssä vaadittavaa osaamista.

Yliopisto antaa hengelliseen työhön vaadittavan peruskoulutuksen. Tutkintoon kuuluu myös harjoittelujakso, jonka opiskelijat suorittavat pääsääntöisesti seurakunnassa. Soveltavan harjoittelun on tarkoitus antaa opiskelijoille monipuolinen kuva seurakunnallisesta työstä. Noin kuuden viikon mittainen harjoittelu on kuitenkin sangen lyhyt. Usein esimerkiksi hallintotehtävät ovat jääneet harjoittelujakson ulkopuolelle. Vaikka harjoittelujaksoa tulevaisuudessa tullaan kehittämään, niin tehtäviin valmistuneet tarvitsevat vielä ammatillisten valmiuksien vahvistamista siirtyessään seurakuntatyöhön.

Toimikelpoisuuden uudistus on lähtenyt niin sanotusti kentän tarpeista. Yliopisto valmistaa opiskelijat teologian maistereiksi, mutta siitä uupuu monet käytännön työelämässä tarvittavat taidot kuten henkilöstöhallinto ja johtaminen. Kirkko osallistuu taloudellisesti myös opintojen aikaiseen koulutukseen. Tulevasta syksystä alkaen on mahdollista valita sairaalasielunhoitajan kurssi osana yliopisto-opintoja.

Opintojen luonne

Uusia teologian maistereita valmistuu vuosittain vain muutamia. Tämän vuoksi evankelis-luterilaisen kirkon pastoraalitutkinnon kaltaista kurssimuotoista opiskelua ei voida soveltaa ortodoksisen kirkon tarpeisiin. Ryhmät ovat liian pieniä ja kustannukset muodostuisivat liian korkeiksi.

Ortodoksisen kirkon opintojen suorittamisen voi aloittaa nettiopiskeluna. Sitä varten on avattu google+ alusta, joka toimii kaikilla mobiililaitteilla. Kursseja valmistellaan budjetin rajoissa sitä mukaan kuin opettajat saavat niitä tehtyä. Kursseja voivat valita kaikki kirkon työntekijät. Suoritusmerkinnän haluavat joutuvat suorittamaan kurssiin liittyvät tehtävät. Kirkon kasvatus- ja koulutus sivulle tulee koko opetussuunnitelma kokonaisuudessaan sekä eri osa-alueiden tavoitteet, sisällöt ja suoritustapa.

KIRSI VUOMAJOKI

Viime syksynä aloittaneet opiskelijat ovat jo suorittaneet yhden osion kirkon omista opinnoista. Koska opiskelija-aines on heterogeenista, he saavat orientaatio-opetusta Valamon opistossa ennen opintojen aloittamista. Osa opiskelijoista ei ole saanut oman uskonnon opetusta ja kaikki eivät ole olleet pitkään kirkon jäseniä.

Tietoisuustyypisten opintojaksojen lisäksi kirkon omia opintoja suoritetaan ilmiöpohjaisesti. Samaa pedagogiikkaa suositetaan myös kouluopetuksessa. Siinä opiskelija ottaa kokonaisuuksia haltuunsa. Kirkon työntekijöille suunnattu kokonaisuus on esimerkiksi seurakuntatapahtuman suunnittelu. Tehtävässä tarvitaan mm. taloushallinnon, lakien ja viestintätaitojen soveltamista. Tehtävien avulla teoria muuttuu käytännöksi. ♦

Lisätietoja:

sirpa.okulov@ort.fi ja mikko.sidoroff@ort.fi

KIRSI VUOMAJOKI

Seurakunta - Kristuksen ruumis

Seurakunta on tietyn paikkakunnan tai seudun asukkaista koostuva kirkon paikallisyksikkö, joka kokoontuu papistonsa ja muiden työntekijöidensä johdolla jumalanpalveluksiin omiin pyhäkköihinsä. Seurakunta on raamatullisen opetuksen mukaan Kristuksen ruumis, jota Jumala rakentaa antamalla sen jäsenille erilaisia armolahjoja, joista keskeisin on rakkaus. Seurakunta toteuttaa nykyisin hyvin laaja-alaista tehtävää. Sen toiminta keskittyy jumalanpalvelusten ympärille, sen keskiö on jumalanpalveluselämä ja sakramentit, mysteerit.

Jo tämä riittääkin monille seurakunnanjäsenille. Tämän lisäksi useille seurakunta on yhteisö, jossa toimitaan yhdessä, annetaan omaa osaamistaan yhteisön rakentamiseksi. Seurakunta tarjoaa yhteisönä hyvin laaja-alaisesti yhdessä tai yksin tehtävää toimintaa. Hallinnosta kiinnostuneille löytyy vastuunkantamista monista luottamustehtävistä, valtuuston-, neuvoston- ja eri toimikuntien jäsenenä. Vapaaehtoistoimijoina löytyy varmasti jokaiselle jotain, jossa voi antaa omaa aikaansa ja osaamistaan yhteisön hyväksi ja saada hyvän mielen. Seurakuntien työntekijät ja vapaaehtoistyön organisoijat löytävät kyllä jokaiselle halukkaalle sopivia tehtäviä. Työntekijöiden resurssit eivät riitä kaiken toiminnan järjestämiseen, vaan auttamaan tarvitaan vapaaehtoistoimijoita.

Seurakunta on myös inhimillinen yhteisö, erilaisten ihmisten usein pieni, jopa vähän suljettukin yhteisö. Tällaisessa yhteisössä inhimillisyyttä tulee selkeästi mukaan. Joudumme näin myös kohtaamaan omat kasvu- ja kipukohtamme. On myös hyvä muistaa, että siellä missä Jumala on vahvasti läsnä, myös sielunvihollinen tekee parhaansa. Seurakunta yhteisönä on hyvä kasvualusta kasvaa ihmisenä ja kristittyinä. Kun kohtaamme erilaisia, eri-ikäisiä, erilaisista lähtökohdista ja myös eri kulttuuritaustoista tulevia ihmisiä, joudumme asettumaan heidän, lähimmäisiemme asemaan, ehkä tarkistamaan omia mielipiteitämme ja näin olemmekin ottaneet jo askeleen kohti lähimmäisen rakkauden Jumalan meille antamaa tehtävää.

Itselleni oli hyvin tärkeä askel heti seurakuntaan liittymisen jälkeen, kun sain pieniä vastuunkantotehtäviä, joiden kautta oli helppo päästä sisälle yhteisöön ja tuntea kuuluvansa siihen ja samalla sai kokea yhdessä toisten kanssa tekemisen iloa ja tehdä pieniä tehtäviä Jumalan kunniaksi.

Ilkka Lappi

KAKSI KUOROA SUOMALAISIA KANTTOREITA

Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi Suomen Ortodoksinen Kanttorikuoro järjestää konserttisarjan yhdessä Suomen Kanttorikuoron - Chorus Cantorum Finlandiaen kanssa.

Konsertit on linjattu kirkossamme yhdeksi juhlavuoden päätapahtumista. Kanttorikuoron kokoontumiset ovat myös Ortodoksisten Kanttorien Liiton vuosittaisia koulutustapahtumia.

Vaikka yhteistyöhön kansankirkkojen välillä on vuosisadan aikana totuttu, on nyt kyseessä ensimmäinen kerta, kun ortodoksiset ja luterilaiset kanttorikuorot yhdistyvät suurkuoroksi. Yhteistyön tarkoituksena on luoda verkostoja kanttorikuntien kesken entistä laajemmin, tutustua eri musiikillisiin traditioihin ja kuten aina kanttorien liiton tapahtumissa – oppia lisää muusikon taitoja. Kaikki nämä toteutuvat parhaiten käytännön työllä.

Kuorot laulavat yhdessä musiikkia molemmista perinteistä. Osan konsertista kuorot esiintyvät myös erikseen. Ortodoksisen kanttorikuoron ohjelmisto on yhdistelmä uutta suomalaista kirkkomusiikkia sekä parhaita paloja Suomen kirkon historiasta.

Konsertin säveltäjänimiä ovat mm. Leonid Bashmakov, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Knut Nystad, Juhani Komulainen, Heikki Hattunen ja Alekski Suikkanen. CCF:n ohjelmistossa näkyy reformaation juhlavuosi siten, että ohjelmistossa on paljon virsiin pohjautuvia sävellyksiä.

Kuoronjohtajat Rita Varonen (ort.) ja Kari Turunen (CCF) lukeutuvat Suomen tunnetuimpien kuoronjohtajien ja kuoronjohdon opettajien joukkoon. Suomen Kuo-

ronjohtajayhdistys on vuorollaan valinnut molemmat Vuoden kuoronjohtajiksi.

Rita Varonen on valmistunut diplomikuoronjohtajaksi Budapestin Liszt-Akatemiasta, sekä suorittanut tutkinnon puhallinorkesterinjohtajana. Hän toimii kuoron- ja orkesterinjohtajana Jyväskylän AMK:ssa ja johtaa kanttorikuoron lisäksi Kamarikuoro Cantinovumia, Harjun Laulua, Jyväskylän Naistalajia ja puhallinorkesteri New Wind Bandia. Varoselle myönnettiin vuonna 2009 Slovakia Cantat- ja ABB Banska Bystrica -kilpailuissa parhaan kuoronjohtajan palkinto, sekä 2012 Sulasolin laulujuhilla Klemetipalkinto hänen arvokkaasta työstään suomalaisen kuoromusiikin hyväksi.

Kari Turunen on valmistunut Sibelius-Akatemiasta musiikin maisteriksi pääaineenaan kuoronjohto, sekä musiikin tohtoriksi aiheenaan 1500-luvun kirkkomusiikin esittämiskäytännöt. Hän on toiminut aiemmin kuoronjohtajana Tampereen AMK:ssa. Hän johtaa CCF:n lisäksi Akademiska Sångföreningeniä, Kamarikuoro Kampin Laulua, sekä Spira Ensembleä, joka voitti Tampereen Sävelen kuorokatselmuksen vuonna 2015. Turunen laulaa ja on ollut perustamassa lauluyhtyeitä Lumen Valo ja Ensemble Petralysio. ♦

Heikka Hattunen

Chorus Cantorum Finlandiae,
johtaa Kari Turunen
Suomen Ortodoksinen Kanttorikuoro,
johtaa Rita Varonen

Konsertit

9.10. Joensuun evl. kirkko,
10.10. Kuopio Alavan kirkko,
13.11. Helsinki Uspenskin katedraali

40 vuotta lähetystyötä

Suomalaiset ortodoksit ovat tehneet lähetystyötä Itä-Afrikassa jo neljäkymmenen vuoden ajan.

30. päivä lokakuuta 1977 Siina Taulamo ja Maria Iltola lähtivät matkaan. Määränpäinä oli Kenia ja tarkoituksena perustaa maahan lähetyssasema.

Suomalaisten ortodoksien kiinnostus lähetystyöhön oli herännyt jo 1950-luvulla. Lähetystyön tekemistä edistämään perustettiin vuonna 1977 Ortodoksinen Lähetys ry. Ensin lähetystyön kohteeksi piti tulla Uganda, mutta maan yhteiskunnallisen tilanteen vaikeuduttua päädyttiin Keniaan.

Keniaassa lähetyssisaraset asettuivat Mugu-gaan, 25 kilometriä Nairobista sijaitsevaan kikujuheimon kylään, josta tuli suomalaisen tukikohta vuosikymmeniksi. Lähetystyöntekijät pitivät Mugugassa mm. käsi-työkurssia naisille ja pyhäkoulua lapsille. Myöhemmin mukaan tulivat aamu- ja ilta-hartaudet.

Suurin osa Kenian ortodoksisista kirkkoisista oli 1970-luvun lopussa pelti- tai olkkikat-toisia savimajoja tai lautarakenteisia vajoja,

joissa oli maalattia. Myös pappien koulutus oli puolitiessä.

Pappien koulutus ja kirkkojen rakentaminen muodostuivatkin suomalaisten yhdeksi päätehtäväksi lähetystyön alkuvuosina. Ortodoksinen Lähetys ry:llä oli vuosien 1978–2005 aikana Keniaassa toistakymmentä kehitysyhteistyöhanketta, joiden puitteissa rakennettiin kouluja, kaivoja ja terveysasemia.

Vuosien varrella Keniaassa on ollut kymmeniä suomalaisia lähetystyöntekijöitä, jotka ovat viipyneet maassa muutamista viikoista vuosiin. Vastavuoroisesti monet kenialaiset papit ja seurakunta-aktiivit ovat päässeet tutustumaan suomalaisten ortodoksien elämään.

1990-luvulla Kenian kirkon työntekijöiden koulutuksen kohennuttua pysyvistä lähetystyöntekijöistä luovuttiin ja tilalle tulivat vuosittaiset seurantamatkat. Nykyisin suomalaisilla ortodokseilla on Itä-Afrikassa tukijan ja mahdollistajan rooli, ja suurin vastuu on paikallisilla kirkkoilla.

Vaikka lähetystyön muodot ovat vuosien varrella muuttuneet ja Kenian kirkko kasvanut muutaman sadantuhannen jäsenen kir-

Paikalliset antoivat ensimmäisille lähetystyöntekijöille Siina Taulamolle ja Maria Iltolalle afrikkalaiset nimet: Siinasta tuli Nyambura, sateen, eli siunauksen tuoja. Maria oli Nyawira, eli työteliäs.

kosta yli miljoonajäseniseksi kirkoksi, suomalaisten ortodoksien työ Keniaassa jatkuu yhä.

Ortodoksinen Lähetys ry yhdistyi vuonna 2013 avustusjärjestö Ortaidin kanssa saaden nimekseen Filantropia. Filantropia tukee Keniaassa tällä hetkellä mm. uusien Kisumun ja Nyerin hiippakuntien työtä, Nairobissa sijaitsevan Pyhän Clementin koulun nuorisotyötä ja Nairobin pappisseminaarin kehittämistyötä. Kenian lisäksi lähetystyötä on vuosien varrella tehty Tansaniassa ja nyt viime vuosina myös Burundissa ja Ruandassa. ♦

Filantropia

Lisätietoa: www.filantropia.fi

Tilaa itsellesi ja ystävällesikin!

ORTODOKSIINEN USKO JA ELÄMÄNNÄKEMYS

Ortodoksinen usko ja elämännäkemys on teos, joka antaa tietoa idän kirkon oppirakenteesta ja hengellisyydestä. Kirjailija Tito Colliander (1904–1989) käsittelee aihetta täsmällisesti, mutta käyttää samalla hyväkseen tekstin muotoilussa hienovaraisia taitojaan: on sanottu, että hänen kielensä on kuin tuohuksen elävä liekki.

Kirja on kädenojennus kaikille, jotka haluavat tietoa ortodoksisesta tavasta tarkastella elämää. Kirja sopi jokaiselle, joka kaipaa monivaihteisen aiheen esittelyä tiiviillä ja helposti omaksuttavalla tavalla. Kirjan kuvituksena on kirjoittajan puolison, taiteilija Ina Collianderin (1905–1985) puupiirroksia.

Teos on saatavana myös ruotsiksi: Ortodox tro och livssyn.

Koko on 17 × 24 cm, 48 sivua. Kummankin kieliversion hinta on 10 euroa/kappale. Yli kymmenen kappaleen erää myydään alennettuun hintaan!

KUULKAAMME – OPAS RAAMATUN LUKIJALLE

Pyhä Raamattu on uskomme peruspilareita ja sen tutkimisen tulisi kuulua ortodoksin ar-

keen. Isä Thomas Hopkon laatima opas johdattaa tutustumaan Raamattuun ja antaa viittauksia raamatunkohtiin, jotka koskevat tavallista elämää. Kirjanen sopii henkilökohtaista Raamatun tutkistelua varten. Se soveltuu myös raamattupiirien, katekumeenikerhojen tai kristinoppikoulujen käyttöön.

Suoramyyntihinta on 3,50 euroa 1–9 kpl ja 2,50 euroa 10 kappaleesta ylöspäin.

PYHIINVAELTAJAN LAULUJA

Ortodoksimaiden hengellisten laulujen perinnettä sisältävä kokoelmaan kuuluu 96 laulua, jotka käsittelevät Raamattua ja pyhää traditiota, luostareita ja kilvoitusta, hengellistä elämää ja kirkkovuoden kiertoa.

Kokoelma on saatavana kahdessa muodossa: toinen on taskukokoinen yksiääninen nuotinnettu laulukirja, toinen taas neli- ja kolmiääninen nuottijulkaisu. Lauluja voidaan laulaa yhteislauluna kodeissa, seurakuntien kerhoissa, tiistaisseuroissa, perhe- ja kristinop-

pikoululeireillä ja mm. pyhiinvaellusmatkoilla. Useampiääninen julkaisu soveltuu kuoron tai lauluryhmän esityksiin. Näin mm. kirkkokuoro voi laajentaa ohjelmistoaan jumalanpalvelusten ulkopuolella eri tilaisuuksissa.

Laulut ovat koonneet kaksi suomalaista alan asiantuntijaa, teologian tohtorit Maria Takala-Roszczenko ja munkki Damaskinos (Olkinuora). Heidän ansiostaan lauluja on laajalta alueelta, kuten Georgiasta, Kyprokselta, Kreikasta, Serbiasta, Ukrainasta ja Venäjältä.

Pyhiinvaeltajan lauluja: yksiääninen nuotinnettu laulukirja, sidottu, kovat kestävät kannet, 208 sivua: hinta 10 euroa/kpl

Pyhiinvaeltajan lauluja: useampiääninen nuottijulkaisu, wire-sidottu, jäykät kannet, 184 sivua: hinta 18 euroa/kpl

Tilaa kirjoja nettisivujen kautta pshv.fi tai soita 0400 361190 (ti-to klo 10–14)! Kirjoja myyvät myös Valamon Tuohus, Lintulan matkamuistomyymälä ja Filokalia-kauppa. Hintoihin lisätään lähetyskulut. Noutamisesta tulee sopia!

PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

Kirkkomme maailmalla

Ortodoksinen kirkollinen elämä Moldovassa

Perimätiedon mukaan kristin-usko omaksuttiin Moldovaan pyhän apostoli Andreaan lähetystyön tuloksena. Maassa toimii nykyään sekä Moskovan patriarkaatin alainen Moldovan autonominen ortodoksinen kirkko että Romanian patriarkaatin alaisuuteen kuuluva autonominen Bessarabian metropoliittakunta. Noin 90 prosenttia asukkaista on ortodoksisen kirkon jäseniä, joista suurin osa kuuluu ensin mainittuun kirkkoon.

Alkuaan alue kuului Rooman kirkon alaisuuteen, mutta myöhemmin se liittyi Konstantinopolin patriarkaattiin. Vuonna 1812 Venäjä liitti Bessarabian itseensä ja sinne perustettiin Chisinaun hiippakunta. Vuonna 1918 Bessarabia liittyi yhdessä Bukovinan ja Transilvanian kanssa Romaniaan, jolloin Chisinaun hiippakunta yhdistettiin Romanian kirkon Bessarabian metropoliittakuntaan. Vuonna 1944 hiippakunta liitettiin takaisin Venäjän kirkon yhteyteen.

Entisen Moldovan neuvostotasavallan hiippakunnat saivat maan itsenäistyttyä Moskovan patriarkaatilta autonomisen aseman (Biserica Ortodoxa din Moldova) vuonna 1992. Moldovan kirkko jakautuu Chisinaun, Balti ja Falestin, Cahul ja Comratin, Edinet ja Bricenin, Tiraspol ja Dubasarin sekä Ungheni ja Nisporenin hiippakuntiin. Kirkkoa johtaa Chisinaun ja koko Moldovan metropoliitta Vladimir. Hänen lisäksi kirkolla on viisi hiippakuntapiispaa ja kaksi apulaispiispaa. Kirkon hengellisestä työstä vastaa lisäksi yli 1300 pappia ja reilut 100 diakonia. Moldovan autonomisen ortodoksisen kirkon muodostaa yli 1200 seurakuntaa, 46 luostaria ja 9 skiittaa. Kirkolla on teologinen akatemia ja kaksi teologista seminaaria. Jumalanpalveluskielinä käytetään moldovan ja kirkkoslaavin lisäksi myös gagausiaa.

Autonominen Bessarabian metropoliittakunta (Mitropolia Basarabiei) kuuluu Ro-

Condritan luostarin kirkko.

manian patriarkaatin alaisuuteen. Bessarabian metropoliittakunta perustettiin vuonna 1918 alkuun Chisinaun hiippakuntana ja muutettiin metropoliittakunnaksi vuonna 1927. Alueen jouduttua vuonna 1940 Neuvostoliiton miehittämäksi, metropoliittakunta liitettiin Moskovan patriarkaatin hiippakuntaan. Syyskuussa 1992 metropoliittakunta herätettiin henkiin Romanian patriarkaatin alaisena eksarkaatina ja sen toiminta-alueeksi tuli Moldova. Romanian patriarkaatin synodi perusteli päätöstä sillä, että alue oli joutunut toisen patriarkaatin alaiseksi kanonisen lain vastaisesti. Ratkaisu synnytti Moskovan ja Romanian patriarkaatteja hiertävän konfliktin. Se eskaloitui uudestaan vuonna 2007, jolloin Romanian patriarkaatin synodi perusti metropoliittakuntaan uusia hiippakuntia.

Toisin kuin Moskovan patriarkaatin alaisen Moldovan ortodoksisen kirkon, Bessarabian metropoliittakunnan on tunnustanut Romanian lisäksi ainoastaan muutama paikalliskirkko. Kirkkoa on johtanut vuodesta 1992 lähtien Bessarabian metropoliitta Petru. Metropoliitan johtaman Chisinaun hiippakunnan lisäksi kirkkoon kuuluu Baltin, Dubasarin ja Transnitrian sekä Eteläisen Bessarabian hiippakunnat. ♦

Piispa Arseni

YLE Radio 1

- 4.9. Andrum kl. 6.54** yli diakoni Andreas Salminen.
10.9. Liturgia klo 11-12 Pyhän ylien keli Mikaelin kirkko, Mikkeli.
16.9. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50 pastori Aleksej Sjöberg.
19.9. Iltahartaus klo 18.50 Sari Vatanen.
24.9. Liturgia klo 11-12 Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu.
26.9. Aftonandakt kl. 19.15 rovasti Sergius Colliander.
7.10. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50 kanttori Varvara Merras- Häyrynen.
8.10. Liturgia klo 11-12 Kristuksen ylösnousemisen kirkko, Jyväskylä.
14.10. Aftonandakt kl. 19.15 yli diakoni Andreas Salminen.
15.10. Liturgia Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko.
17.10. Iltahartaus klo 18.50 rovasti Timo Tynkkynen.
28.10. Aamuhartaus klo 6.15 ja 7.50 teologinen sihteeri Jelisei Heikkilä.
29.10. Liturgia klo 11-12 Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Hamina.
19.11. klo 11-12 Liturgia Pyhän Johannes Kastajan syntymän kirkko, Kemi.
21.11. Iltahartaus klo 18.50 arkkipiispa Leo
22.1. Aftonandakt kl. 19.15 rovasti Sergius Colliander
26.11. klo 11-12 Liturgia Pyhän apostoli ja evankelista Johanneksen ja Karjalan valistajien kirkko, Ortodoksinen seminaari, Joensuu.

Ortodoksinen liturgia radioidaan noin joka toinen sunnuntai, aamuhartaudet lähetetään kuukauden kolmantena lauantaina ja iltahartaudet kuukauden kolmantena tiistaina. Liturgia lähetetään sunnuntaisin klo 11 alkaen, Iltahartaudet tiistaisin klo 18.50 ja aamuhartaudet lauantaisin klo 6.15 ja 7.50. YLE Radio 1. Radiopalvelukset ja -hartaudet ovat kuunneltavissa Yle Arenassa.

De svenska radiogudstjänsterna och andakterna sänds i Radio Vega.

11 teosta ortodoksisuudesta

Kirjallisuus on tärkeä apu kirkkoon ja sen traditioon tutustumisessa. Seuraavat 11 teosta kantavat monipuolisesti ortodoksisuuden äärelle.

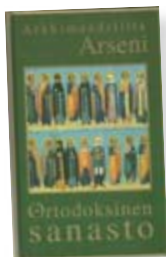
Seisokaamme hyvin, ortodoksisen kirkon aikuiskasvatuksen oheismateriaali

Toim. Risto Aikonen-Sirpa Okulov, Suomen ortodoksinen kirkko, 3. painos 2016
Sisältää kirkon aikuiskasvatuksen opetus-suunnitelman mukaisesti kaikki perusasiat. Helppolukuinen artikkelikirja. Lopussa ortodoksisen kirkon aikuiskasvatuksen opetussuunnitelma ja kirjallisuuslista.

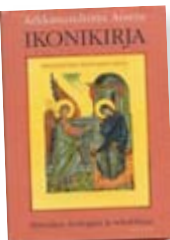
Pyhät perinteet, ortodoksinen uskontokirja

Risto Aikone, Sirpa Okulov, OPH, 2014
Selkokielineen oppikirja, joka sisältää ortodoksisen uskonnon perusasiat. Lopussa on sanasto. Kirja sopii myös niille, joilla on kielellisiä ongelmia.

Ortodoksinen sanasto

Arkkimandriitta Arseni, Otava, 1999
Ortodoksisen kirkon käyttämä terminologia löytyy sanastosta. Helpottaa myös ortodoksista kirjallisuutta lukiessa.

Ikonikirja

Pappismunkki Arseni, Otava 1995
Ikoneista kiinnostuneet löytävät perustietoa tästä teoksesta. Mukana kuvia, historiaa ja maalaukseen liittyvää tekniikkaa.

Ortodoksinen usko ja elämännäkemyks

Tito Colliander, PSHV 2017
Collianderin jo vuosikymmeniä sitten kirjoitettu ortodoksinen opintomateriaali sisältää tiivistetyssä muodossa keskeiset tiedot idän kirkon oppirakenteesta ja hengellisyydestä.

Sisäinen valtakunta,

Kallistos Ware, Valamon luostari 2006
Ortodoksisuuden etsiminen ja löytäminen on teoksen alussa kuvattu hienosti. Rehellistä kuvausta uskon etsimiseen liittyvistä ajatuksista. Muutenkin kirja on hyvin kirjoitettu.

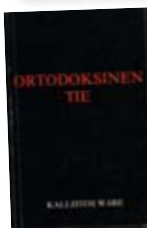
Vaeltaajan kertomukset,

Valamon luostari, 2017
Jeesuksen rukouksesta kiinnostuneille ja hiljaisuutta (hesykhia) etsiville yksinkertainen kuvaus erään henkilön halusta selvittää mitä sydämen rukous on.

Tie ylösnousemukseen,

Serafim Seppälä, Kirjapaja, 2006
Jokaisen suuren paaston ja pääsiäisen aikana voi lukea teoksen aina uudelleen ja palauttaa mieliin tämän ajanjakson perusasiat.

Ortodoksinen tie,

Kallistos Ware, Ortodoksinen veljestö, 1985
Peruslukemistoa kaikille ortodokseille sekä kirkkoon liittyville.

12 ikkunaa ortodoksisuuteen Suomessa

Tuomas Kallonen, Pekka Arvola (toim.), Maahenki
Kaunis kuvakirja, joka kuvaa miten ortodoksisuus näyttäytyy Suomessa omine erikoispiirteineen.

Miten uskomme

Arkkipiispa Paavali, WSOY, 1978
Arkkipiispa Paavalin paimenkirje on jumalanpalveluselämää opastava ja selittävä teos.

О страхе Божьем

«Начало премудрости страх
Господень»
(Притч. 1, 7)

Вознося к Богу свои молитвы, читая Библию или изучая творения святых отцов, нам часто встречается такое понятие как «страх Божий». Первым, что необходимо для правильного понимания этого выражения, является то, что страх Господень по своей внутренней природе не имеет ничего общего с привычной для нас боязнью.

Многие исследователи одной из причин возникновения различных религиозных культов во всех исторических эпохах называют заложенный в саму человеческую природу страх перед неизведанным. Поводами для него могли быть различные природные стихии с их разрушительными катаклизмами или внутреннее осознание человеком неизбежности собственной смерти.

Но эти привычные рассуждения о природе религиозного сознания, применимые в адрес различных языческих культов, полностью рассыпаются в свете Евангельского благовестия о Боге как любящем нас Небесном Отце. Христианское понимание природы отношений Бога и человека, выраженное в церковном учении о Боговоплощении и Пришествии в мир Христа Спасителя, совершенно уникально. Именно со страниц Евангелия миру открывается Истина, что: «Бог есть Любовь» (1 Ин. 4,8), и Он: «так возлюбил мир, что отдал Сына Своего Единородного, дабы всякий верующий в Него, не погиб, но имел жизнь вечную» (Ин. 3,16).

В отношениях человека с Богом, построенных на взаимной любви, нет места страху. «В любви нет страха, но совершенная любовь изгоняет страх, потому что в страхе есть мучение; боящийся не совершенен в любви» (1 Ин.4,18), – говорит об этом апостол Иоанн Богослов.

По толкованию святых отцов – страх может быть рабским, когда человек исполняет приказания своего господина из-за угрозы наказания. Он может быть страхом наемника, выполняющего требования своего хозяина в надежде на причитающуюся ему награду. Но ни то, ни другое чувство не может быть основанием для христианской веры и нравственности, так как они оскорбляют Саму Божественную Любовь.

Христианин призван «не за страх, а за совесть» творить добро, всей своей душой полюбить святость, не потому, что этого ждет от него Господь, а лично прочувствовать и вдохновиться ее внутренней красотой. Стремление к своему духовному совершенству должно стать для него

главной целью земной жизни, наполнив ее истинным смыслом и радостью бытия.

Господь, движимый Своею Любовию, сотворил всю Вселенную. Он доказал нам Свою Любовь на Кресте, принеся за наши грехи Искупительную Жертву, ибо: «Нет больше той любви, как если кто положит душу свою за други своя» (Ин. 15,13). Мы любимы Богом, и по сути своей, главной целью каждого христианина становится стремление доказать, что Небесный Отец не напрасно любит нас.

Божественная Любовь совершенна, и поэтому безусловна. Ее основание заключается не в нашем поведении, а в Самой Ее внутренней природе. Только личное духовное несовершенство, о котором говорит Христос в Своей Нагорной проповеди, указывая на то, что мы, подобно мытарям и язычникам, любим только любящих нас и творим добро лишь тем, кто был добр с нами (Мф. 5,46-47), заставляет человека искать причину Божественной Любви в себе самом. Отсюда в нем рождается разрушительная идея, что возможно заслужить Любовь Творца своими поступками. Пост, молитва, милостыня становятся для него не естественными плодами чистой духовной жизни, а тем внешним благочестием, которое основано на желании предстать пред Богом в лучшем свете.

Истинный страх Божий – это осознание величия Божественной Любви, внутрен-

нее смирение перед Ней. Находя основание собственного спасения лишь в Любви Божией, в человеке пробуждается благоговейный страх оскорбить Ее, обмануть Божественную Надежду и Веру в возможность нашего внутреннего перерождения. Благодаря этому чувству, в отношениях человека с Богом возникает взаимное доверие и исчезает боязнь Бога как строгого Судьи.

Христианское понимание страха Божия, позволяет наполнить нашу жизнь надеждой, избежать панического страха вечных мучений и связанных с ним попыток оправдаться или выслужиться перед Богом. Для верующего человека уже не так страшны адские муки, как ужасна мысль о том, что предстан перед очами любящего Небесного Отца, мы не сможем достойно принести Ему тот единственный личный дар, который Он ждет от нас – нашу ответную любовь.

Страх Божий – это не боязнь и оцепенение, а благоговение и трепет, желание не заслужить Божественную Любовь, а попытаться достойно ответить на этот Дар своею взаимностью. Господь с надеждой ждет от нас ответной любви и искренности наших чувств, вот почему правильный страх Божий есть начало познания Божественной Премудрости.

протоиерей Константин Стрекачев

Sydämellinen kiitos

KP Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle, KP metropoliitta Ambrosiukselle, Lintulan luostarin igumenia Mikaelalle ja sisaristolle, pappismunkki Haritonille; Pyhän Kolminaisuuden kirkon ystäväpiirille sekä kaikille ystäville huomionsoituksista 85-vuotispäivänäni.

Ylidiakoni Gennadij Stolbow

Kiitokset

KP Karjalan ja koko Suomen Arkkipiispa Leolle
meille myönnettyistä siunauskirjoista.

Jaakko Luhtasela Eila Markkinen Gennady Ryda
Tarja Saukonoja Gennady Trifonov Riitta-Päivikki Viitanen

Sydämelliset kiitokset

KP Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle, isä Kaarlo Saarenolle, Jyväskylän ortodoksille seurakunnalle sekä Pihtiputaan ja Viitasaaren tiistaiseuralle saamastani piispallisesta siunauskirjasta kesäretkellämme Pielavedellä 29.7.2017.

Irja Kuba

Kiitos

KP Karjalan ja koko Suomen Arkkipiispa Leolle
minulle myönnetystä Pyhän Karitsan
ritarikunnan I luokan mitalista.

Olena Mikhailova

Sydämelliset kiitoksemme

KP Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Leolle ja Iisalmen ortodoksille seurakunnalle sekä PSHV ry:lle saamistamme huomionsoituksista Iljan praasniekassa 20.7.2017.

Väinö Torvinen Leena Jaakkola
Irja Tenhunen Kyllikki Akkila
Eila Pihavaara Arja Kärnä

Isä Raimo ja Marja
Kiiskinen

KULTAHÄÄPÄIVÄ
9.9.2017

Niin pysyvät nämä kolme:
usko, toivo, rakkaus.
Mutta suurin niistä on rakkaus.

1. Kor. 13:13

AAMUN KOITTO

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2014 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi
Lähiosoite
Postinumero ja -toimipaikka
Puhelin
Sähköposti
Maksajan (ellei saaja) nimi
Lähiosoite
Postinumero ja -toimipaikka
Puhelin
Sähköposti

Tilaus 5005390
70103 Vastaus-
lähetyks

**AAMUN
KOITTO**

Vastanottaja
maksaa post-
maksun (vain
tilaukset)

Apurahoja – Стипендии

Venäläinen Hyväntekeväisyysyhdistys Suomessa ry. julistaa haettavaksi apurahoja ja avustuksia
Veljekset Ivan, Andrei ja Vladimir Kudrjanzewin rahastosta.

Rahastosta voidaan myöntää apurahoja ja avustuksia korkeakouluissa ja muissa oppilaitoksissa kirkkoslaavia vai slaavilaisia kieliä, venäjänkielistä kulttuuria Suomessa ja ortodoksisuutta opiskeleville ja tutkijoille. Hakemukseen on liitettävä opintoja koskevat tiedot (oppilaitos, suoritettava tutkinto, tutkimuksen aihe, opintojen alkamis- ja päättymisajankohta), suunnitelma apurahan käytöstä sekä liitteenä jäljennökset tarvittavista todistuksista ja mahdolliset suositukset.

Avustuksia voidaan myöntää myös yhteisöille, jotka edistävät erityisesti lasten ja nuorison keskuudessa venäjän kielen, venäläisen kulttuurin ja ortodoksisuuden säilyttämistä Suomessa. Avustushakemuksen täytyy olla yhteisön vastuuhenkilöiden allekirjoittama. Hakemuksesta tulee ilmetä yhteisön aikaisempi toiminta ja suunnitelma apurahan käytöstä sekä mahdolliset suositukset.

Hakemukset on lähetettävä lokakuun loppuun mennessä yhdistyksen osoitteeseen Hämeentie 55, 00580 Helsinki. Kuoreen merkintä "Apuraha". Hakuakavake on saatavilla sähköpostitse VHY:n sihteeriltä Natalia Vorobieva natalia.vorobieva@helenakoti.fi.

Lisätietoja antaa Sergei Pogreboff sähköpostiosoitteessa sergei.pogreboff@saunalahti.fi.

Русское Благотворительное Общество в Финляндии р.о. объявляет к соисканию стипендии и субсидии из **Фонда братьев Ивана, Андрея и Владимира Кудрявцевых.**

Из фонда выдаются стипендии и субсидии ученикам и исследователям, изучающим в высших и прочих учебных заведениях русский и славянские языки, русскоязычную культуру в Финляндии и православие. Прошения с указанием данных об учёбе (учебное заведение, сдаваемый экзамен, тема исследования, срок учёбы) план использования стипендии, а также в приложении копии необходимых свидетельств и возможные рекомендации.

Субсидии могут выдаваться также обществам, которые способствуют сохранению в Финляндии русского языка, русской культуры и православия в особенности среди детей и молодежи. Прошение должно быть подписано ответственными лицами общества. В прошении необходимо предоставить план использования стипендии и желательно иметь ссылки на деятельность общества, и рекомендации.

Прошение просим прислать по почте до конца октября с.г. в адрес общества: Venäläinen Hyväntekeväisyysyhdistys Suomessa ry, Hämeentie 55, 00580 Helsinki. На конверте указать "Apuraha". Анкету на соискание стипендии можно получить по электронной почте от секретаря РБО Наталии Воробьевой: natalia.vorobieva@helenakoti.fi.

Дополнительную информацию можно получить от Сергея Погребова по электронной почте: sergei.pogreboff@saunalahti.fi.

"JUURET JA MONIKULTTUURISUUS"

Vuosijuhlat Valamossa 13.–15.10.

Punaisena lankana kulkevat Suomen historiassa moninaisten juurien ja monikulttuurisuuden ilmentymiset. Välillä ne ovat olleet piilossa, välillä taas näkyvissä. Erilaiset Suomessa asuvien ihmisten taustat ja kasvat rikastuttavat ja voivat antaa uusia oivalluksia! – Vuosijuhlien aikana kuulemme eritaustaisten ortodoksien puheenvuoroja. Lisäksi meitä kutsutaan pohtimaan kysymyksiä, joita tuoreet maahantulijat kohtaavat.

OHJELMA

Perjantai 13.10.

18.00 IX hetki, ehtoopalvelus ja iltarukoukset
19.45 Tervetuloa – piispa Arseni, iltpala
21.00 Kiitosakatistos

Lauantai 14.10.

06.00 Aamupalvelus ja liturgia
07.30– Aamiainen
09.15 Juuret karjalaisuudessa kodin perintönä – Anna Blinnikka
10.00 Venäläiset juuret – Marianna Flinckenberg-Gluschkoff
11.00 Suomen ruotsalaiset ortodoksit – Sergius Colliander
12.00 Moleben, rukouspalvelus
12.30 Lounas
14.00 Mikä hämmästyttää, kummastuttaa maahantulijaa tänään? – Katja Ikonen, Filoksenia ry
15.00 Päiväkahvi
15.30 Veljeskunnan vuosikokous
16.30 Näyttelyihin tutustuminen
18.00 Vigilia
20.00 Valamolainen teepöytä

Sunnuntai 15.10.

09.00 III hetki ja liturgia
11.00 Lounas
13.00 Päiväjuhla, juhlapuhujana isä Ioannis Lampropoulos
14.30 Juhlakahvit

Vuosijuhlien hinta on majoitusvaihtoehdosta riippuen 210 € opis-tohotelli 1hh, 190 €/hlö 2hh. Hinta sisältää myös ateriat! Tiedus-telut ja ilmoittautumiset 22.9. mennessä kurssit@valamo.fi tai 017- 570 1401. Tapahtuman järjestävät yhdessä Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ja Valamon opisto.

VUOSIKOKOUSKUTSU

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry:n vuosikokous pidetään lauantaina 14.10.2017 alkaen kello 15.30 Valamon luostarin kulttuurikeskuksen auditoriossa osoitteessa Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Veljeskunnan vuosikokoukseen voivat osallistua kaikki veljeskunnan alaosastojen jäsenet. Tervetuloa!

Nöyrä kiitoksemme

KP Karjalan ja koko Suomen Arkkipiispa Leolle ja Kuopion Ortodoksiselle seurakunnalle saamistamme Pyhän Karitsan ritarikunnan 1.lkn ritarimerkeistä

Paula Hirvonen Piia Martikainen

Puuristit

- Valmistettu lehtikuusesta.
- Koko: n.160cm x 80cm.
- Käsittelemättömänä tai valkoiseksi sävytettynä
- Nimilaatta myös saatavana

Verstas Wiinimäki
verstas@wiinimaki.fi
www.wiinimaki.fi
0401897109
Lappeenranta

Valamon opiston syksyn 2017 kurssivinkit

- Taidetekstiili huovuttamalla 14.-17.9.
- Venäjänkielisten seurakunta-aktiivien koulutuspäivät 22.-24.9.
- "Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi" 29.9.-1.10.
- Vuolukiven monet muodot 28.9.-1.10.
- Ortodoksisuus tutuksi venäjäksi 6.-8.10.
- Ikonimaalauksen jatkokurssi: Kultaus 11.-15.10.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset ma-pe klo 9–15
puh. 017 570 1401, kurssit@valamo.fi, www.valamo.fi/opisto

IKONI & MAALARI – Suomen ikonimaalarit ry:n
40-vuotisjuhlanäyttely Valamon luostarissa 16.9.2017–28.2.2018

Kotia etsimässä

SYYRIA • KERÄYS

Filantropian keräystili:
FI08 5480 0520 0345 94
Viite: 12221

www.filantropia.fi

ORTODOKSISEN KIRKON KANSAINVÄLINEN DIAKONIA JA LÄHETYSYSTÖ FILANTROPIA RY ON SAANUT POLJISIHALLITUKSELTA RAHANKERÄYSLUVAN (LUVAN NUMERO POL-2015-11267, MYÖNNETTY 4.1.2016), JOKA ON VOIMASSA 4.1.2016-31.12.2017 KOKO SUOMEN ALUEELLA AHDENANMAATA LUKUUN OTTAMATTA.

Pyhien isien opetuksia näkemisestä

Etsi rauhallisia ja syrjäisiä paikkoja, äläkä pelkää vaikka siellä olisi puute välttämättömistä elintarvikkeistakin. Ja jos viholliset parveilevat ympärilläsi kuin vihaiset ampieiset ja käyvät kimppuusi mikä mitenkin tai kiusaavat sinua kaikenlaisilla ajatuksilla, älä säikähdä, älä kallista korvaasi niille äläkä pakene taistelukentältä. Kestä kaikki kärsivällisesti ja veisaa: *"Hartaasti minä odotan Herra, ja hän kumartui minun puoleeni ja kuuli huutoni."* (Ps.40:2) Silloin saat nähdä Jumalan suuret teot, saat tuntea Hänen apunsa, hoi- vansa ja huolenpitona sinun pelastukseksi.

Pyhä Teodoros, Edessan piispa

Tie tietoon on himottomuus ja nöyryys. Ilman niitä ei kukaan saa nähdä Herra. *"Mutta tieto tekee ylpeäksi, rakkaus sen sijaan rakentaa."* (1. Kor. 8:1) Liitä siis tietoosi rakkaus, niin pääset eroon oma- hyväisyydestä ja sinusta tulee hengellinen rakentaja – vahvistat sekä itseäsi että kaikkia niitä, jotka luoksesi tulevat.

Sen tähden Vapahtaja sanookin: *"Autuaita puhdassydämiset: he saavat nähdä Jumalan."* (Matt. 5:8) He saavat nähdä Hänet ja Hänessä olevat aarteet, kun puhdistavat itsensä rakkauden ja itsehillinnän avulla. Ja mitä

enemmän he puhdistuvat, sitä selvemmin he saavat nähdä.

Pyhä Maksimos Tunnustaja

Tämän maailman asioiden ajattelevien ja maalliset muistikuvat ovat side, joka pimittää sielumme silmät, ts. ymmärryksemme. Niin kauan kuin sallimme mieleme harhailla niissä, olemme sokkoja. Mutta kun olemme kuoleman muistamisen avulla karkottaneet turhat ajatukset ja muistikuvat, näemme selkeästi todellisen valon, joka valaisee jokaisen ylhäiseen hengen maailmaan tulevan ihmisen. (Vrt. Joh. 1:9) Syntymästään saakka sokea ei tätä tiedä eikä näe sen merkitystä. Mutta jos tällainen sokea joskus saa näkökyvyn, hän todistaa, että niin todella on.

Näkevä tietää millainen on yö, millainen päivä, mutta sokea ei erota niitä. Samoin se jonka hengelliset silmät ovat avautuneet ja joka näkee sisäisesti, aistii herkästi valon puutteen jos hän päästyään näkemään totisen lastemattoman Valkeuden velttoutuutaan etään- tytyn takaisin entiseen sokeuteensa ja valotomuuteensa. Hän myös tietää varsin hyvin, mistä valon väheneminen johtuu. Se taas joka on syntymästä lähtien sokea ja jonka hengelliset silmät eivät ole koskaan avautuneet, ei ym-

märrä näistä asioista, koska hän ei ole päässyt niitä kokemaan eikä hänellä ole niihin tuntu- maa. Vain kuulopuheista hän voi saada tietoa siitä, mitä ei itse ole koskaan nähnyt, ja kuulemastaan hän voi kertoa muille. Mutta eivät sen enempää kertoja kuin kuulijatkaan ymmärrä, mistä he keskustelevat.

Pyhittäjä Simeon Uusiteologi

Hengelliseen tietoon johtaa nöyryys ja himoista vapautuminen. Ilman niitä ei kukaan saa nähdä Herra.

Kun laaksoissa kasvaa runsaasti viljaa, niin myös sisäinen viisaus kasvattaa sydämessä kaik- kea hyvää tai oikeammin tämän kasvun suo- meidän Herramme Jeesus Kristus, sillä ilman Häntä emme voi mitään tehdä. Sisäinen viisaus on aluksi kuin portaat, sitten kuin kirja jota voit lukea. Pitemmälle päästyäsi havaitset sen ole- van taivaallinen Jerusalem ja saat nähdä sielusi silmillä Israelin sotajoukkojen Kuninkaan Kris- tuksen yhdessä Hänen yksiolennollisen Isänsä ja kumarrettavan Pyhän Hengen kanssa.

Kun sydän on vaiennut, se näkee tiedon korkeudet ja syvyydet; ja vaienneen mielen korva saa kuulla Jumalalta ihmeellisiä asioita.

Pyhä Hesychios

Käännökset nunna Kristoduli